

ÚJ SÁGVÁRI

VIII. évfolyam 4. szám
2000. március

A SÁGVÁRI GIMNÁZIUM RÉSZBEN FÜGGETLEN DIÁKLAPJA
(A TANÁROK. UGYE...)

Petőfi –

a márciusi ifjú

A TARTALOMBÓL:

– Márciusi dilemma	– Horoszkóp
– Aktuális:
Rügyek, szerelmek, forradalmak évadja	– Természettudományok
– Filmklub a Ságváriban	– Cikis történetek
– Viccek + Dr. Pszicho	– Divat:
Holdjárók és hippik
– Kedvenceink kedvencei	– Meredek oldal:
Élnek közöttünk „mások” is
– Személyiségi riport:
Közelkép Rozgonyi-Borus Ferenc tanár úrról	– Zenekar:
Etcetera, etcetera
– A SÍTábor URA	– Könyvajánló:
Márai Sándor: Fűves könyv
– Kistanárjárás	– Az igazság odaát (is) van:

Farkas István:
Genius loci |
| – Versek |
Kiss Dezső Péter:
Köszön(j)ünk |
| – SzappanOperaház |
Győri István:
Veled vagyunk, Victor Manuel |
| – Mi lesz veled, TH? | |
| – Sport:
Új arc a szegedi kézilabdacsapattal | |

Márciusi dilemma

Megint itt van március, annak is az idusa, pontosabban március 15-e. Szokás szerint leporoljuk nemzeti öntudatunkat, és most aztán végre igazán magyarnak érezzük magunkat. Kivesszük a fiókból a tavalyi kokárdánkat, és automatikus mozdulattal a mellünkre tűzzük, majd egy két kötelező megemlékezés végighallgatása után hazamegyünk, mintha mi se' történt volna. Aztán visszatesszük a kokárdát a fiókba, és arra gondolunk, hogy ez is le van tudva.

Persze nem biztos, hogy mindez így zajlik. Mert lehet, hogy nem csak úgy ímmel-ámmal ünnepelek, hanem igenis lelkesen. Hangzatos politikai beszédeket hallgatunk, tapsolunk, mint ahogy a többiek is, és a végére elhiszük az aktuális szónoknak, hogy korunk problémái még '48 problémáinál is égetőbbek, és hogy nekünk igenis újabb márciusi ifjakra, meg Kossuthokra van szükségünk, majd, mikor abbahagyja, eufórikusan kitörünk, és azt kiáltjuk, hogy a szónokot akarjuk kormányzónak, pedig még nincsenek is választások, ráadásul nincs is ilyen tisztség.

Apropó, Kossuth. Nem hiszem, hogy egyedül vagyok azzal, hogy belémsúlykolták: Kossuth Lajos vérzivataros történelmünk egyik, ha nem a legpozitívabb nemzeti hőse. És most mit kell, hogy halljak történelemórán? Hogy tetszik, nem tetszik, el kell ismerni, hogy Kossuth tulajdonképpen hibás politikai döntések sorozatát hozta, hogyha volt is diplomáciai érzéke, az félrevezette őt, hogy feleslegesen sodorta az országot egy hatalmas véráldozatokkal járó forradalomba, majd, mikor „kiszórakozta magát”, itthagya az egész kócerájt. Úgymond, emigrált. A nemzeti hős.

És hajlamos vagyok elhinni. Mert nem ez volt az első szertefoszlott illúzióm a magyar történelemmel kapcsolatban. Ott van például Martinovics. Már megbocsássatok, de ti nem úgy tudátok, hogy egy Rákóczi-kaliberű hős, aki saját eszével szembeállt nemzetünk elnyomóival? És tudjátok, hogy mit hallok? Hogy korábban nekik dolgozott, kém volt, ha úgy tetszik, mondjuk ki, besúgó, spicli. Aztán kirúgták, és dühében szervezett egy mozgalmat a korábbi munkaadói ellen. Szép kis alak. Csak Széchenyiről ne derüljön ki valami disznóság, könyörgöm. Vagy Szent Istvánról, esetleg Mátyás királyról. Mert őket úgy kedvelem. Meg aztán... a végén majd kereshetünk új nemzeti hőseket magunknak. Csak ki ne kössünk Garibaldinál. Vagy, ami igazán morbid lenne, a Jellasics-Radetzky-Windischgrätz-triónál...

De talán térjünk vissza nemzeti ünnepekhez. Azt hiszem, valahol annál a dilemmánál kanyarodtam el tőle, hogy hogyan is kéne megünnepelni. Szóval vannak még alternatívák. Bizonyára lesznek közöttünk például, akik majd végig-

szenvedik az iskolai ünnepséget, fintorognak hozzá vagy egyszerűen végigdu-málják. Aztán hazamennek, örülnek a másnapi szünetnek, tévéznek meg chipset zabálnak. Ez sem rossz.

Csak azt szeretném tudni, hogy én mit is csináljak. Merthogy egyik variációt sem érzem igazán magaménak. Talán keresnem kéne magamnak valami igazán őszinte megemlékezési formát. Aminek nem lesz kötelező íze, nem lesz félértelmezett, nem lesz benne képmutatás, meg hamis magyarkodás.

Már tudom, mi kellene. Kellene nekem egy olyan március 15-e, mint az óvodában. Amikor huszárcsákónk volt papírból, meg játékkardunk, meg piros-fehér-zöld „papírlobogónk”. És hősök voltunk, mint ők régen. Aztán kiment az egész óvoda a Klauzál térre és virágot tettünk a Kossuth-szobor talapzatára. Amikor még nem gondoltuk volna róla, hogy hiába „izengetett” ezt-azt, mégsem volt egyértelmű nemzeti hős...

h. nagy lászló

Rügyek, szerelmek, forradalmak évadja

Így foglalja össze a Március és a Tavasz lényegét Tóth Árpád. Ilyenkor nem csak a költők, hanem mindnyájan fellelkesülünk egy kicsit (vagy nagyon). A rügyek biztosan előbújnak, a szerelmek is előbb-utóbb kialakulnak, a forradalmak kényszere meg reméljük elmúlt, s nekünk csak emlékezni kell korábbi tavaszok hőseire.

A mi vidékünkön, ahol a havas szórakozásokra kevesebb a lehetőség, különösen örömteli, ha eljön a Kikelet. Látványos

szimbóluma ennek a vándormadarak, különösen a gólyák hazaérkezése. A magyar nép kedvelt madarát egy virág nevével, a gólyahírral is megörökítették. Milyen gyönyörű költői kép! A nedves rétek virága akkor sárgállik, amikor ott lépdél a nemrég érkezett piros lábú hatalmas madár. Akkor, hogy valaha a gyerekekkel el lehetett hitetni, hogy képes egy csecsemőt pólyában hozni és lepottyantani.

A gólya politikai szimpátia kifejezője is volt a népdalokban: „Gólya, gólya, gilice;

mitől véres a lábad; török gyerek megvágta; magyar gyerek gyógyítja". Manapság a madarak védelme inkább környezetvédelmi kérdés, ami leegyszerűsítve annyi, hogy ahol vannak állatok, ott biztosan tiszta a környezet, és érvényesül a tápláléklánc. Újabban nálunk sok az eső, tehát sok a szúnyog; ahol sok a szúnyog, ott sok a béka; ahol sok a béka, ott sok a gólya; ahol sok a gólya, ott sok a (reméljük nem valamilyen gólyapusztító, hanem) madárvédő, természetrajongó. Vannak megveszekedett modernizáló országok és közgazdászok, akik szerint „nem kell béka”. Aztán jönnek gólyát venni hozzánk sok pénzért, de nem adjuk! A másik véglet szomorú: délebbre néhol irtották a gólyát. Feltehetően az emberi környezet felé kanyarodó tápláléklánc miatt: ette a csirkéket. A cseh környezetvédelmi miniszter el is utazott azokba az országokba közbenjárni értük. Itt nálunk viszont *otthon van*, s nem jellemző, hogy üldöznék. De hol is van otthon? Nagyon egyszerű: ahol költ.

Bár még tavasz elején hűvösek az éjszakák, messze van a május, érdemes a tavaszi csillagos eget megnézni. Akár a

csillagvizsgálóból, akár ellenkezőleg, jó messze a lakott településektől. Persze az élmény a társaságtól is függ. (Jó, ha van aki elmagyarázza a látható csillagképeket...)

Egyes természettudósok szerint nem is olyan célszerű a négy évszak megkülönböztetése, hat lenne az igazi. Lehetne tavaszelő és tavaszutó (ugyanaz őszen), a többi maradna. Valóban gyakoriak a hidegetörések március-áprilisban és rendkívüliek május-június során. Vagyis nagyon célszerű elmélet. Csak a bevezetésére nincs esély. Gondoljuk csak el: például Bessenyei György versében „*Ha múlik a tavasz, rá nyár következik*” helyett „*Ha múlik a tavaszelő, rá tavaszutó következik*”-et kellett volna írnia?

Szóval összefoglalva, mindenkinek javasolom, hogy a Titanic elsüllyedése helyett a tavakon a kacsák alábukását nézze meg; a hangos techno zene helyett a pacsirtaszót hallgassa és LSD helyett a sáfrány illatát szívja be!

Kelemen Ágnes

Filmklub a Ságváriban

Van egy szabad csütörtök délutánodok? Szeretnétek megnézni egy jó filmet? Vólna kedvetek akár vitatkozni is róla? Hát akkor lenne számotokra egy jó hírem: filmklub indul a Ságváriban. Márciustól minden csütörtök délután tanárok és diákok felváltva mutatják be nektek kedvenc filmjeiket. A klubról a szervezővel, *Majsa Dórával* (17) beszélgettem.

– Honnan jött a filmklub ötlete?

– Az általam szervezett Ságvári napi filmklub után osztályfőnököm, *Mészáros*

Tibor tanár úr felvetette, hogy nem volna-e kedvem részt venni annak a régi tervének megvalósításában, hogy a Ságváriban rendszeres filmklub működjön. Azt hiszem, bennem emberére talált, hiszen nekem is megfordult már a fejemben ez az ötlet, úgyhogy szívesen részt vettem a megvalósításában.

– Miből fedezitek a klub költségeit?

– A Ságvári Napon ingyenes volt a vetítés, viszont a klub rendszeres működtetése a Diákönkormányzattól is függ.

Amennyiben a DÖK hajlandó támogatni minket, akkor továbbra is ingyenesen működünk majd, ha nem, akkor egy jelképes összeget fogunk beszédni.

– Mennyi pénzre volna szükségetek?

– Filmenként 200–250 forintra.

– Mi alapján választottátok ki azokat a tanárokat és diákokat, akik be fogják mutatni egy-egy kedvenc filmjüket?

– Tulajdonképpen én választottam ki azokat, akiket érdekesnek tartottam, illetve úgy gondoltam, hogy szeretik a filmeket. Ezt aztán megbeszéltem Mészáros tanár úrral, aki jóváhagyta a választásomat.

– Kiket választottál?

– A tanárok közül eddig két biztos pont van: az egyik természetesen *Mészáros*

Tibor tanár úr, a másik *Fröchlich Lajos tanár úr*. Diákok közül az előzetes tervek szerint *Elekes Zsolt* (12. osztály), *Somi András* (11. osztály), *Nagy László* (11. osztály) és jómagam mutatjuk be kedvenc filmjeinket.

– Lehet már tudni, hogy milyen filmeket láthatnak majd az érdeklődők?

– Még nem tudok pontos programot mondani, de terveink közt szerepel **A Hetedik**, a **Welcome to Sarajevo**, **A Legyek ura** és a **Dr. Strangelove** című filmek levetítése.

– Köszönöm a beszélgetést! Sok sikert kívánok!

h. nagy lászló

Hu – morzsák

A rendőr elmegy az orvoshoz.

– Doktor úr, akárhova nyúlok, mindenem fáj.

– Maga rendőr?

– Igen.

– Akkor csak az ujja van eltörve.

– Hogy hozol le egy egykarú férfit a fáról?

– ???

– Integess neki!

– Mi a különbség a kormány és a bűnözés között?

– ???

– A bűnözés szervezett.

– Vőlegény a menyasszonynak:

– Drágám, megesküszöl, hogy még teljesen ártatlan vagy?

– Igen, édesem, akár a gyerekeim életére is.

– Meddig nem lesznek egyenjogúak a nők a férfiakkal?

– ???

– Ameddig nem tudnak kopaszon úgy végigmenni az utcán, hogy azt képzelik, imádnivalók, és mindenki odavan értük.

Az őskorban a barlang előtt ül az ősférfi és az őslány. Ropog a tábortűz, figyelik a naplementét. A lány megszólal:

– Kedvesem, mondj nekem valamit, amit még senkitől sem hallottam!

– Internet.

– A fiam szakasztott olyan, mint az apja.

– Ne is törődj vele, a fő az, hogy egészséges!

Mi az: sárga, csilingel és villamos?

Gyűjtötte: Koroknay Zita

Dr. Pszicho rovata

(Csak erős idegzetűeknek és gyengébb elméjűeknek ajánlott...)

Kedves Dr. P.!

Szerintem te baromira értesz a fizikához is, úgyhogy írtam neked ezt a fizikaiias jellegű kérdést: Mé' van az, hogy a háromlábú szamarak elesnek, míg a lovak nem.

Ta. Hó.

Kedves Ta. Hó.!

Igen, ez már fizika, ami nem egészen a rovat specialitása, de azért megoldom: Az egész a gravitációra meg a sűrűségre vezethető vissza: tételezzük föl, hogy G1 a

lóra ható gravitációs erő, és G2 a számárra ható gravitációs erő, tehát szorozzuk meg a ... (CENZÚRA). (Az önök érdekében Doktor Psziho levelének további részét cenzúráztuk, majd töröltük.)

Kedves Doktor Pszicho!

A problémám a következő: Egy nálamnál nagyobb fiú rendszeresen bántalmaz az iskolában, iskola után és még az ebédlőben is. Én csak egy gyöngye lány vagyok, és nem tudom megvédeni magamat. Igazából külsőre nagyon szimpatikus, csak hát ez a rossz szokása! Mit tegyek?

Gy. Naivka

Kedves Gy. Naivka!

A probléma megoldása nagyon egyszerű (igazából nem az, de ez olyan megnyugtatóan hangzik). Csupán arról van itt szó, hogy kedvel téged, csakhogy kamaszkori zavarodottsága miatt képtelen megfelelően cselekedni. Javaslom, közeledj hozzá érzelmileg, tereld a helyes útra: mondj neki pár kedves szót, és bizton zokogva esik a karjaidba! Ha meg nem, akkor vegyél dzsúdóleckeiket, és rúgd ..., szóval, mindent bele! Ez is hasonló hatást fog kiváltani.

Közreadta: Gyenes Máté

Kedvenceink kedvencei

<i>Kedvenceink</i>	<i>Hogyan emlékszik vissza az első csókjára?</i>	<i>Mi a véleménye a szappanoperákról?</i>	<i>Ha valakivel beszorulna egy liftbe, ki lenne az a személy, akivel ezt szívesen megtenné?</i>
Dr. Németh Endre	Nagyon kellemes és örömteli volt! Én különben minden ELSŐRE szívesen emlékszem. Ma is melegség fog el tőle, beleborzongok.	Viszonylag keveset tévézek. Csatornaváltások közben látom ezeket néhány pillanatig, de ezek a rövid pillanatok maximálisan kielégítik ebéli igényeimet.	Mivel nem tudni, mikorra javítják meg a liftet, „hosszabb távra” nem terveznék, mert ahhoz nyugodt körülmény szükséges! Ezért olyan személyt kívánnék, akivel kölcsönösen megnyugtathatunk egymást.
Dr. Kiss Lajosné	Olyan régen volt, hogy már nem is emlékszem...	Öt percnél tovább még sosem bírtam.	Tejszínhabos epertorta.
Almási Attila	Mivel nem ma volt, ezért egy kicsit erősebben elgondolkodom, és kihalászom az emlékeim közül. Ez egy komoly agytorna.	Olyan, mint a malária; ha egyszer megfog, többé nem ereszt.	Egy liftszerelő.

Összeállította: Koroknay Zita

„Az erkölcsi határok nem lettek tágabbak..., azonban a klasszikus tanár-diák viszony nekem sokkal szimpatikusabb volt.”

Közelkép Rozgonyi-Borus Ferenc tanár úrról

Rozgonyi-Borus Ferenc tanár úr miután „Ságvári emlőin” felnevelkedett, elvégezte Szegeden a matematika-fizika illetve Debrecenben a számítástechnika szakot, programozói diplomát és kosárlabdaedzői képesítést is szerzett.

Aki ismeri a tanár urat, tudja, hogy mély lelki kapcsolatban áll mindenféle me-

sefigurával. Elárulta magáról, hogy nagy plüssállatgyűjtő (melyek között pók, kígyó, sőt még keselyű is van), s legújabb hobbija a plüsskulcstartók beszerzése.

– Hogy miért? Egyszerűen ilyen vagyok. Fel merem vállalni, hogy nem kell minden tekintetben felnőni, az infantilizmus sok minden ellen védelmet nyújt.

– Tanár úr a diákéveit is iskolánkban töltötte. Miben látja a változást az akkori és a mostani Ságvári között?

– A legalapvetőbb átalakulás az, hogy úgy tűnik, mintha ma már a tudás nem lenne érték. Ha valaki szép eredményeket ér el, ahelyett, hogy büszke lenne rá, titkolja. Az erkölcsi határok nem lettek tágabbak a meglátásom szerint, azonban a klasszikus tanár-diák viszony nekem sokkal szimpatikusabb volt. Ma sok a fiatal tanár, és az a tény, hogy köztük és a diákok közt néha igen jelentéktelen a korkülönbség, sok jól működő szabályt felborít.

– A tanár úr az iskolában nemcsak a női kosárlabdacsapatot terelgeti, hanem évek óta az évkönyv készítés terhé is a vállára veszi.

– Igen, öt éve vagyok felelős ezért, de jövőre lehet, hogy átadom a stafétabotot. Nagyon fontosnak tartom, hogy ha a mostani diákok felnőnek, legyen egy könyv, amit végiglapozván visszaemlékezhetnek hajdanvolt iskolájukra.

Túllépve a munkán, az iskolai dolgon, megkértem a tanár urat, meséljen a beavatatlanoknak arról, hogyan is tölti szabadidejét.

– Van egy négyéves kislányom, minden szabad percemet vele töltöm. Szórakozni leginkább a JATE-klubba járok, régen rendező voltam ott. A technon kívül mindenféle zenét szeretek, sőt még ilyen stílusú zenét is tartok otthon, csak táncolni nem lehet rá véleményem szerint.

Amikor megkértem Rozgonyi tanár urat, hogy meséljen valami érdekes-kínos történetet a diákéveiből, két sztorit mondott el:

– Matematikaversenyen indultam, talán OKTV-n, akkor történt velem egy a Ságvári nagy jellemző precizitással kezelt, számomra emlékezetes dolog. Nyolc-

tíz oldalt írtam, mégpedig helyesen választva a feladatokra, amikor is az egyik oldalon, és csak egyszer az „ilyen”-t „j”-vel írtam. Tanárom nem küldte tovább a feladatlapomat.

A másik akkor történt, amikor igazgatói utasításra fel kellett díszíteni az osztálytermeket. Mi komolyan vettük, s a közlekedési táblától kezdve a legkülönbébb plakátokig mindent felaggattunk a falra. Egy sportcég reklámképeit is elhelyeztük, amelyeken a szabad testmozgásra biztató hölgyek hozzájuk illő öltözetben voltak láthatók, s ez a másnap kivonuló igazgatói küldöttségnek nem igazán tetszett. Pedig számunkra a kollektív munka eredményeként teljes volt az elégedettség.

– Első szerelem?

– Tíz évig tartott, egy radnóti lányba voltam szerelmes. Az a fajta konfrontáció, amely akkor a két iskola között volt, nagy összekovácsoló erő lett köztünk.

– A férfiak szívéhez a gyomrukön keresztül vezet az út. A tanár úr hogy van ezzel?

– Az igazán jó rakott krumpliból bármennyit meg tudok enni, de ha valaki meg akarja fogni a szívemet, paprikás krumplit kell főznie jó sok és kemény galuskával.

Hát lányok, elő a szakácskönyveket vagy a nagy receptjét!

Takács Emőke

A SÍTábor URA

Február 12-e sokak számára hónapok óta várva várt nap volt, hiszen ekkor indult útjára a *fantasztikus iskolai sítábor*, amelynek kapcsán Nagy Sándor tanár úrral, a *Kárpátok Szárnyaszegett Sólymával* beszélgettem.

AZ ELŐKÉSZÜLET

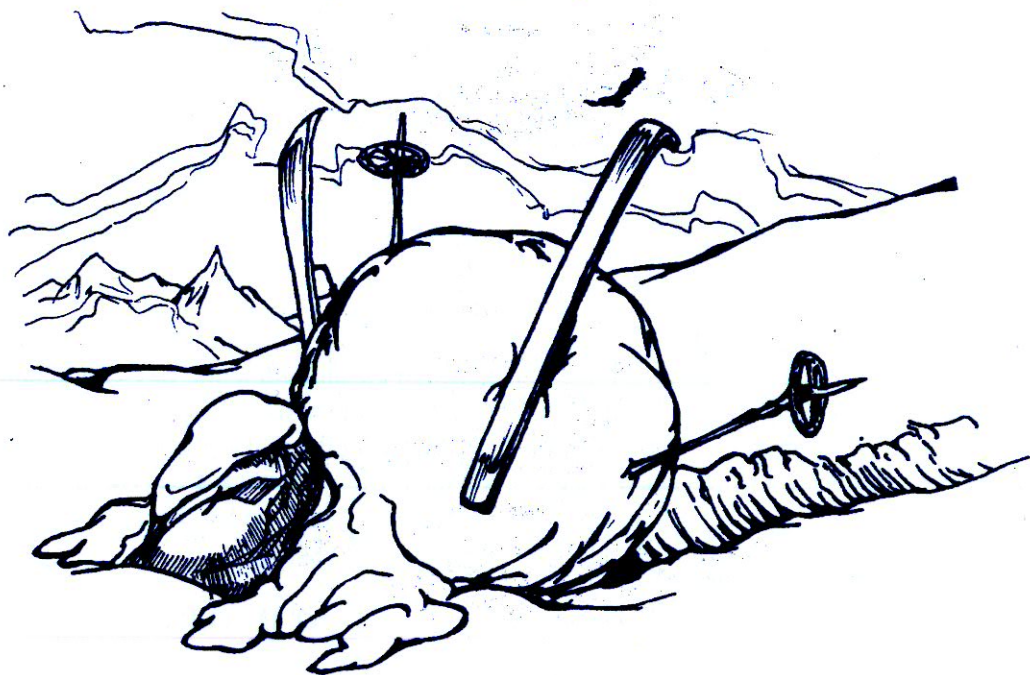
Béla néni segítségével már hónapokkal előre készültem a túrára. Kaptam tőle egy 100 cm-es szabócentit, amelynek a végére, a 0 cm helyére egy gyönyörű havasi táj fényképét ragasztotta. Maga a kép egy ravasclettói idill volt, mindenütt hó és gyémánt szikrázás, vidám, síliftről integető emberekkel. A centit az igazgatóhelyettesi szoba egyik szekrényének ajtajára ragasztottam, hogy azután minden nap, szeretáshosan levágjak belőle egy-egy centit. Így február 12-én már csak az álmainkat ábrázoló képet ragasztottuk ki a busz ablakába.

A buszozás utálatos volt, de a 12 órás utazást feldobta a jó társaság és a nagy ultipartik, amelyeket én szorgosan kibicként figyeltem. A kártyacsatákban persze engem leginkább a civakodás érdekel a legjobban, s meg is teszek mindent ennek érdekében. Mindenesetre csodálatos időben utaztunk, mindenfelé tavasz volt. Már én is kezdtem kicsinyhitű lenni, úgy gondoltam, nem lesz hó, és szíes helyett valami mást kell majd kitalálni. De másnap, amikor a kabinos lifttel felértünk aへgyre, ugyanaz a gyönyörű kép fogadott bennünket, mint Béla néni fényképén.

AZ OTTLÉT

Az „ott” Olaszország egy kis eldugott, ám annál csodálatosabb, a *Zoncolán* hegy lábánál elterülő *Ravascletto* síparadicsomát jelenti. Festői szépségű tája sípályákkal van tele, tökéletes hely a kikapcsolódásra!

Minden reggel hatkor keltünk fel szobatársammal, *Kovács tanár úrral*. Felébresztettük a többieket; ettünk, ittunk, pakoltunk, és fél tízkor már kint is voltunk a sípályán. *Jutka néni, Mariann tanárnő* és *Barok (Sámán) tanár úr* útmutatásával be-melegítettünk, majd csoportokba osztva kezdődött a tanulás. Engem a program ezen része, a „tudományos” szízes általában igen megviselt. Délután egy órától, amikor már szabadon száguldozhattunk, két-három lesiklás és néhány tisztességes esés után ment ki belőlem csak az elméleti tudás kínzó görcse. Négyig aztán ment az önfeledt kikapcsolódás.

Derűs életünket szerdán megzavarta a „természetfelelős”: fél napot teljesen zárt felhőzetben síztünk, aviatikus nyelven szólva „vakrepültünk”. Barok tanár úr egy órakor le is parancsolt bennünket a hegyről. Fájó szívvel hagytuk ott a pályákat, de másnapra kárpótolt bennünket a 30 centiméteres friss hó.

Egy jó napomhoz a hegyen – merthogy babonás vagyok – hozzátartozik Barok tanár úr baráti „kemény” leszúrása. Ugyanis, emlékeim szerint, ez nekem mindig szerencsét hozott. Attól kezdve, amikor a *Kárpátok Szárnyaszegett Sólýma* lettem, mert belezúgtam egy bokorba, amelyből – bár nem lett semmi bajom – órák alatt tudtak csak (egészen) kiszedni, reggel (lecse-szés) nélkül egyensúlyzavaros vagyok. Emiatt aztán minden délelőtt igyekeztem időben a tanár úr „útjába kerülni”, lelkem s testem egyensúlyát egy napra rendezni.

Visszatérve az „átlagos” napokhoz: ötre értünk vissza a szállóba, ahol minden este minesztát és pasztát (levest és tésztát) meg még sok más finomságot ettünk. Nagyon ízletes volt minden, és a háziak is igen kedvesek voltak.

A társaság nagyon kellemes volt. Iskolánk tanárai mellett ott volt sok szülő s a Ságvári baráti körének több kellemes tagja. Kisebb mérgelődésre is sor került pár

alkalommal (éjszakai bulizás); ez azonban egy-egy életveszélyes fenyegetés után többnyire fel- és megoldódott: a gyöngéd erőszak mindig elérte a célját.

Persze mi sem tétlenkedtünk a nap végén. Bár hamarabb nyugovóra tértünk, mint a tanulók, de az esték mindig baráti csevegéssel, újabb kártyapartikkal, Csigér tanár úr gitármuzsikájával teltek el. Sőt, én még dolgozatokat is vittem magammal! *Rendre a 10. G osztály dolgozataival szenderedtem el.*

„A VÉG”

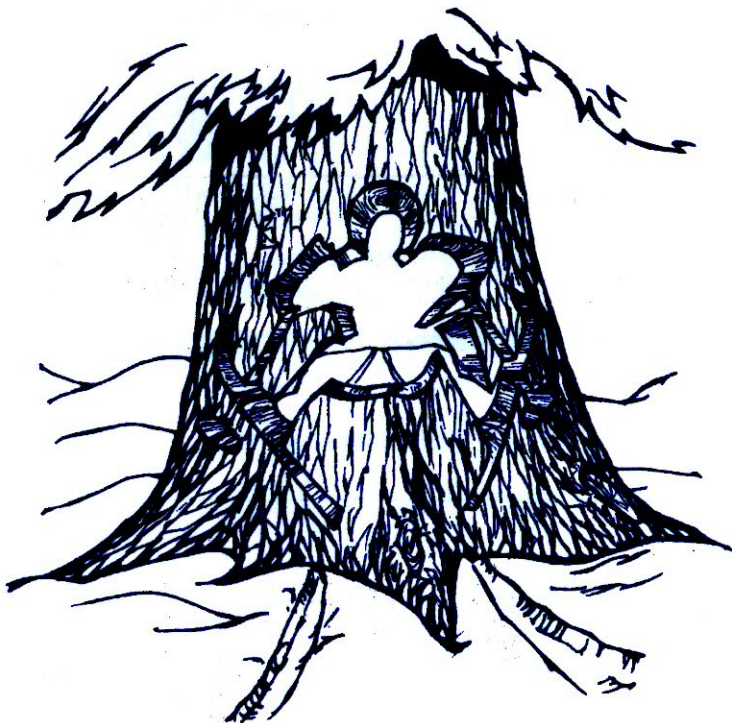
– Ha jól tudom, a tanár úr balesetet is szenvedett az utolsó napon.

– Jaj, az egy máig is sajtó, kellemes emlék. Havas élményeim éberem tartója. Azon a napon egy finom kis eséstől megrepedt a bordám. Pénteken kihagyott a

memóriám: tévedésből nem kaptam meg a kijáró fejmosást. Ez egyébként is csak amolyan apróság! Bordatörésben igen rutinos vagyok. Isten ujjának tartom. Ez volt az utolsó figyelmeztetés: abba kell hagyni a száguldozást, hogy ne történjen nagyobb bajom. Ezúttal vettem a lapot, s mindig a leglankásabb pályákat használtam. Fontolva haladó lettem, s kényszeredett mosollyal siklottam *Kánitz tanár úr* után.

Egy bizonyos: ha még megtehetem, és nem töröm el előre kezem s a lábam, jövőre is csatlakozom ehhez a vidám társasághoz az iskolai sítábor alkalmával. Szerintem a repülés mellett ez a legcsodálatosabb sport és hobbi a világon.

Takács Emőke – dr. Nagy Sándor

Kistanárjárás

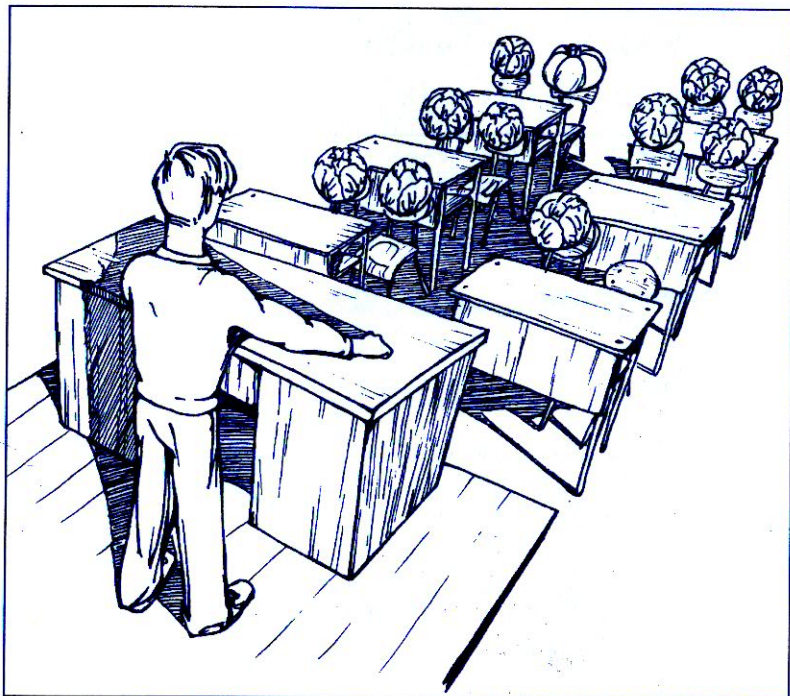
Kedves iskolánknak ha nem is egyetlen, de mindenféleképpen legnagyobb előnye az, hogy gyakorló gimnázium. Így minden ősszel és tavasszal felüti fejét egy különös jelenség, a kistanárjárás. Ezek az úgynevezett kistanárok olyan jóhiszemű élőlények, akik, amikor jelentkeztek az egyetemre, még nem tudták, hogy mi mindent kell majd átvészelnüik.

A kistanár pályája kezdetén a leendő osztálya hátsó padsorában ül és figyel. Először érdeklődve, majd, ahogy közeledik a tanítása kezdete, egyre inkább pánikban. És végül eljön az a nap, amikor a kistanárnak ki kell állnia az osztálya elé, és meg kell tartania egy egész órát. Ez a következőképp történik:

Bejön az ajtón ő, még a tanár oltalmazó háta mögött. Az osztályban teljes a zűrzavar. Valahonnan elővánszorog egy almát

majszolgató hetes. Megáll előtte, és hol rá néz, hol az osztályra. Ő ugyanígy jár el. Ezt a tevékenységet addig folytatják, amíg a tanár dűhtől vörösödő fejjel el nem kezd ordibálni és szaktanárikat osztogatni. Ekkor úgy-ahogy helyreáll a rend. Megtörténik a jelentés. Lányos zavarában Ő észre sem veszi, hogy az imént tanárnőnek titulálták, holott szemmel láthatóan férfi. És akkor bemutatkozik. Az osztály remekül szórakozik a nevén, Ő pedig holtsápadtból átvált halvány rózsaszínbe, majd ticiánvörösbe. Ecseteli, hogy milyen anyagrészt fog tanítani. Ez senkit sem érdekel. Inkább mindenkit a külső megjelenése foglalkoztat. Fény derül minden egyes testi fogyatékoságára, az elefánt fülétől kezdve a giliszta vállán át a horpadt mellkasáig. Ezután az osztály elcsendesedik. Mindent meg lehet unni, még a

figyelmes és mindenre kiterjedő kritizálást is. Ekkor meglátja az asztalon békésen nyugvó mutatópalcát. Fölcsillan kis üveg-szeme. Ez a fordulat igen meghatározó a diákokkal való viszonyában. Innentől kezdve az első padban ülők páni félelemben próbálnak elhajolni valamerre a fenyegető hadonászás elől. Nincs is veszedelemesebb egy mutatópalcával felfegy-

verkezett kistanárnál. Elkezd beszélni a talajképződésről. Már a tanár is alszik a hátsó padban. „Tud-e valaki valamit arról, hogy hogy jön létre a termőtalaj?” Semmi válasz. Mindenki alszik. Föladja. Elkezd magyarázni. Senki sem érti, hogy mit mond. Biztos urduul beszél. „Tehát, mint tudjátok, az elhalt élőlények lebontásáért a talajban lévő mikroorganizmusok a felelősek. Az osztályban lassan terjed a felismerés, hogy a földrajzóra átsap felvilágosító órába... Szorgalmasan jegyzetel mindenki, hogy minden bölcs megjegyzése megmaradjon az utókor számára. Ő pedig megpróbálja leküzdeni a kerekedett enyhe hangzavart, ami a Richter-skálán a hetes fokozatot érné el. Föladja. Megpróbál eljutni a térképig, nem sok sikerrel. Rövid botladozás után lebukik a tanári asztal alá, majd mikor végre ~~ismét~~ feltűnik, meglepő

nyilatkozatot tesz: „Bocsánat, elbotlottam a cipőfűzőmben.” Mindenki úgy érzi, hogy ha még egy ilyen magasröptű gondolatot oszt meg az osztállyal, akkor óriási bajok lesznek. Például tömeghisztéria. A tanár a hátsó padban sír. És akkor elkezd magyarázni a víz körforgását. Jaj. Fölrajzol egy ábrát. Vége. A legnagyobb pedál, aki idáig úgy-ahogy követte az órát, megszakítja a jegyzetelést, a tollát hozzávágja a kistanárhoz és röhögésben fakad ki. Mindenki keresi a dugi aknavetőjét és a titkos kézigránát-gyűjteményét. És ekkor megszólal az áldást és lelki békét hozó csengő. A boldogságot csak az árnyékolja be egy kicsit, hogy a következő órán ugyanez kezdődik előlről.

Kiss Nóra

Kedves Ságvárisok!

Ezentúl ha kedvet éreztek, hogy megosszátok verseiteket, „szösszeneteiteket” valakivel, ne habozzatok, keressetek meg engem (Balázs Noémi vagyok a 10.b-ből), mert nyomtatásban láthatjátok őket viszont. Ezenkívül egy novellapályázaton is részt vehettek. Kb. egy-másfél oldal terjedelmű írásokat várunk árpilis 15-ig. (Nyugodtan használhattok álnevet is.) Íme egy-két buzdító példa.

Hit

Kéz, mely a sötét barlangban vezet
Biztos támasz, mit vakon is követünk
A szakadék széle bárhol is lehet
Zuhanunk, de végül elkapja kötelünk

Csatában mellettünk rohan az ellen felé
Véres kardja az égre mutat
Rút pajzsot tart maga elé
Szeme keresi az igaz utat

Szikrákat vet a lesújtó penge
Amint páncélinget testtel együtt tép
Ordító fájdalomtól tudatuk gyenge
Lábuk ingatag talajra lép

Vállvetve küzdünk, gonosz elnyomástól félve
Harc, mi az idők végezetéig tart
Kiontatik itt mindenkinek vére
Lehullni látjuk a védelmező kart...

.mely a sötét barlangban vezetett

Sz.A.

Szonett

Betöltöttem a tizennyolcadik évem,
És még mindig ezen a földön vagyok.
Barátaimnak adok, mégsincs pénzem,
De van szívem, és terveim nagyok.

Fiatal vagyok, de fáradt a vérem.
Részegen az asztal alól dalolok,
S néha a korom kétszáznak érzem:
Az élet szar, ez nem mentség, hanem ok.

Igen, ez vagyok én, sosem tagadtam.
Bármit csináltam életemben, enyém.
Én nem! Sohasem tagadtam meg magam!

Tudom, az élet, mint fejem is, kemény,
S ami ideköt, amit megragadtam,
Mit majd megragadsz te is: az a Remény.

Jimmy

Mi leszek, ha nagy leszek?

Tudom már, hogy nem leszek a
tudományok professzora,
Szűrös szemű, bölcs ember.

Bohém leszek, szabad vándor,
Aki nem fél a világtól,
Útrakelni vígan mer.

Elindulok egy szép napon,
Múltam magam mögött hagyom,
Jövöm tárt karokkal vár.

Keresek egy kedves helyet,
Ahol éldelegélhetek,
Nem mocskolja be azt sár.

Ott várok majd mindenkire,
Aki „nem vitte semmire”,
Nem lett ügyvéd se doktor.

És ti majd úgy gondoltok rám
Napfényes késődelután:
Volt egyszer egy kalandor...

B.A.

Habok mélyén

Hullámok habjain lebegve merengés,
Gondolatok rabja volt minden egyes merülés.
Lágy keze simulva tart fent, míg elbírja titkom,
S nyugodt morajlása fülembe súgja gyötrelmes kínom.
Hallgass el habnak örökös sóhaja,
Szívemből kitépett törődnek óhaja!
Véremből könnyező folyam a tengerben,
Elveszik fájdalmam megannyi mederben.
Szerelmem hamvai arcomon peregnék,
De ajkaim választ már sehol sem keresnek.

Lina

SzappanOperaház

Éppen rendes évi betegségemet töltöttem, bevettem magamat a „living rumba”, egyik kezemben egy „csőre töltött” százas Nárcisz papírzsebkendővel, másikkban egy kiló kissé génkezelt mandarinnal. A modern kor gyermeke már szinte automatikusan nyúl a távirányítóért, a legkisebb fizikai megterhelést is mellőzve, és csak úgy szőrfőzni kezd a csatornák között. Délfelé járt az idő, s mint tudjuk, ez holt idő a televízió amúgy is haldokló műsorfolyamában, legyen az kereskedelmi avagy a királyi tévé.

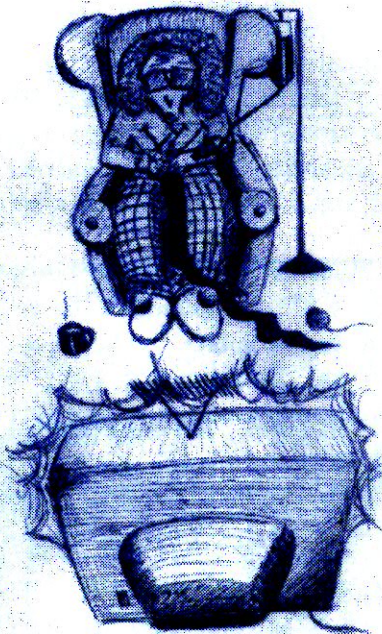
Bármelyik állomásra kapcsoltam, vagy egy pacallá gyúrt jenki akarta nekem eladni, a magyaros hangzás érdekében csak „bádi trénernek” keresztelt hasfal-erősítőt, vagy egy hidrogénkezelt, intelligenciából kissé handicap-es hölgy bizonygatta, hogy nem elképzelhetetlen a heti 20 kilós fogyás, ha most azonnal társázok, és megrendelem a „kvik sépert”, ami természetesen csak most, csak náluk (és Chuck Norris) kilencezerkilencszáz-kilencvenkilenc forintért, azaz most szinte ingyen van.

Amikor már azt hittem, hogy ennél jobban nem tudok elsüllyedni a televíziózás kultúrmocsarában, úgy két óra tájban felcsendültek az első dél-, vagy közép-amerikai minisorozat – közismertebb nevén szappanopera – dallamai. S ahogyan telt-múlt az idő, több és több sorozat kezdődött egyre több csatornán. Ezen vizuális neogagyiknak egész szubkultúrája alakult ki kis hazánkban. Már a címek is megnehezítik a spanyol nyelvet némi akcentussal beszélő kisnyugdíjast (mert hát ő a törzsközönség) a tájékozódásban. Rosalinda, Samanta, Esmeralda, Cassandra, Paula

és Paulina. Úgy látszik, a mexikói film-akadémia könyvtárában csak egy keresztnévszótár található. *A vipera* vagy a *Titkok és szerelmek* a mexikói címválasztó-szisztéma avantgárdjainak számítanak.

A történet általában a nagy klasszikusoktól, az elsőosztályos olvasókönyv meséiből merít. A szegény lány beleszeret a gazdag ifjúba, nem lehetnek egymáséi, de kiderül, a lány is gazdag, s így végül minden jóra fordul.

A szappanoperákban az a művészet, hogy ezt a történetet kétszázhatvanöt részen át ragozzák. S amikor már a pop-art-os otthonkájában éppen marhapörköltlight-ot főzőcskéző gyes-es anyuka úgy van vele: mivel már húsz részen át az tartja izgalomban a nézőket, hogy Esmeralda amit olvasgat, az valójában egy sós kifli, akkor valami hihetetlen dramaturgiai ösztöntől vezérelve kiderül, hogy Hosé

Manuel apja valójában Esmeralda anyjának régen elveszett fiának törvénytelen lánya, és már évek óta amnéziás. Ennél a pontnál kezdtem halkán visszasírni az agyongyúrt jenkit a hasizom-erősítőjével együtt.

Am ekkor lép színre a dél-amerikai sorozatok egyik „ujjlenyomata”, a standardgonosz, akit általában ugyanaz a színésznő játszik minden sorozatban. Őt részenként megvívja a főhőssel menetrendszerinti szópárbaját – és itt jön a logikai salto mortale –, ugyanis, ha Mexikó-

ban valaki mérges vagy megsértődik, az hátat fordít a másiknak, és úgy folytatja a beszélgetést.

Az ötödik szappanopera közben már szinte nevetségesnek hatott, ha két ember szemtől szembe beszélt. Már látom magam előtt *Jankovics Marcell* következő rövidfilmjét, a Sziszifusz kettőt, amint a címszereplő, a tévé előtt ülve egy szappanoperában értelmet keres.

Boncz Ádám

Mi lesz veled, TH?

Akik ismerik a legendás TH-t, a beavatatlanok kedvéért: a büfé és a díszterem közötti gyülekezőhelyet, észrevehették, hogy teljesen megváltozott az atmoszférája, hiszen a TH közismert látogatói tűntek el, és újabbnál újabb arcok tűnnek fel. Hol vannak már azok az idők, mikor kézről-kézre járt a gitár, és néhány hiperexhibicionista egyén – köztük maga a cikk írója is – leterített lepedőn piknikezett, miközben az első emeleten javában zajlott a tanári értekezlet? Persze talán ma már nem is csak azé a szűk köré a TH, amelyben mindenki ismert mindenkit, és mindenki kezelt mindenkivel, talán az újak már nem is sejtik a TH szó jelentését. És ez nem feltétlen baj. A dolgok folyamatosan változnak, egy középiskolában pedig semmi nem tarthat négy évnél tovább. Egyébként a hely állítólag *Valkusz Pál igazgató úr* idején kijelölt dohányzóhely volt, később talán *Totik Zoli* nevezte el „*Rocksarok*”-nak, majd *Pogesz (Popovics Gergely)* és *Metalhead (Bálint Péter)* után szabadon mindenki TH-ként kezdte el emlegetni, ami a törzshely szóból származott. Kinek

mit jelent ma a TH? Erről kérdeztünk néhány „veteránt”, egy-két „törzsTH-st”, és persze pár új embert is.

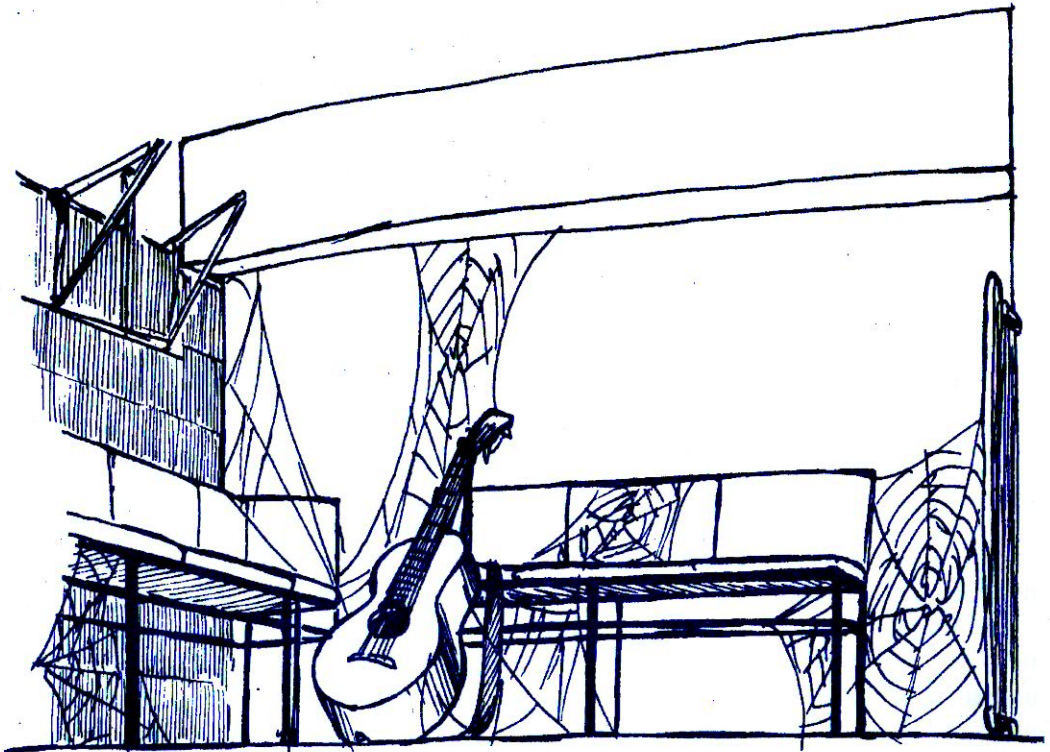
Lepahin Péter (19): Hát, nekem elsősorban a haverok, meg a bulik jutnak róla eszembe, meg persze a piknik. Mindig ott volt az egész banda. **Kovács Gergely (20):** Azt nem mondanám, hogy tők rossz az egész, de tele lett ilyen „nagyon ott vagyunk!”-arcokkal. Érdekes az új stílus. Amikor még idejártam, sokkal jobb volt; mindig itt lógtam. **Gémesi Márk (18):** A TH? Ja, nagyon pozitív, itt szoktam találkozni a haverokkal a 20-as szünetben. Megtalálható itt mindenki: deszkások, korisok, „modern fenegyerek”. Mindegyiküknek további boldog TH-zást kívánok! **Bálint Péter (17):** Én mióta ide járok a szüneteim 90%-át itt töltöm. Régebben ez a hely az alterek gyülekezőhelye volt, de ma már ez nem így van, más az itteni közeget. **Zsengellér Márton (17):** A TH egy életérzés. Én másodikban kezdtem el idejárni, amikor megismertem Lajbit (Máté Lajos), meg Mozartot (Lepahin Péter). Jobb itt, mint a teremben eltölteni a

szünetet az osztálytársaimmal. **Gyüdi Sándor (17):** Változik a TH „populációja”, fokozatosan kicserélődnek az emberek. Ez persze nem feltétlen baj, lehet, hogy egy természetes folyamat része. Egyébként az érettségi szempontjából hátrányos is ez a hely, mert ahelyett, hogy legalább az órák előtt tanulnánk, itt „döglünk”, meg teázunk, meg beszélgetünk. (Szóval, ha Sanyinak nem sikerül az érettségi, az egyértelműen a TH számlájára írható.) **Mike László (16):** Nagyon jó hely, én bírom. **Dibó Zoltán (16):** Tavaly többet voltam itt, akkor jobban tetszett, de ez a társaság annyira már nem jön be nekem.

A témát szükségszerűen szubjektíven kezelve zárja a sort a saját véleményem, egyként a sok közül. A TH nagyon sokat jelentett nekem, mindenki ide gyűlt, és az itteniek nagy része nem csak a szüneteit

töltötte itt, hanem sulis után is összejöttek. A hely „törzsközönységét” az *Etcetera*, *Smafu* és *Niu* zenekarok tagjai és a haverjaik alkották. Lehet, hogy csak üres nosztalgiazásnak tűnik, de kár, hogy elmúltak „azok a boldog szép napok”. Persze az idő kerekét nem lehet visszafordítani, *Kovács Gergő*, *Máté Lajos*, *Lepahin* és a többiek már nem ságvárisok. Jobb lett volna, ha az „ittmaradtak” továbbra is összetartanak és megpróbálják megőrizni a hely különleges szellemét. Nem így történt. Talán a jövő ságvárisai közül néhányan ismét felfedezik maguknak a TH-t, és átélhetik azt, milyen jó tartozni valahová. Addig pedig talán még annyit: Régiek és Újak, Bő- és Szűkgatyások, Fiúk és Lányok! Emberek! Viseljük el egymást! Akár a TH-n is...

h. nagy lászló

Új arc a szegedi kézilabdasportban

Nikola Eklemovics szeptemberben jött *Pick Szeged* kézilabdacsapatához, és hamar a közönség kedvence lett tudatos és látványos játékával. Vele volt szerencsénk a napokban interjút készíteni, és elmondhatom, hogy emberileg sem csalódtam benne, mert egy kedves, közvetlen embert ismertem meg személyében.

– Mikor keresett meg a Pick Szeged?

– 1999 júliusában keresett meg Kővári Árpád azzal a szándékkal, hogy leigazoljon. A megbeszélések végén igent mondtam az ajánlatra, és szeptemberben jöttem a katar junior VB után Szegedre.

– Hallottál valamit a Pick Szegedről jöttöd előtt?

– Négy évvel ezelőtt voltam itt a jugoszláv junior válogatottal, és hallottam, hogy Szegednek jó kézilabdacsapata van, és mikor idejöttem, tapasztaltam, hogy ez igaz.

– Ismertél-e valakit a csapatból, mikor idejöttél?

– Igen, Nagy László, Buday Dániel, és Ambrus József ellen játszottam a junior válogatottban az innsbrucki junior EB-n. Azon az EB-n mi a másodikok, a magyarok a harmadikak lettek, miután az elődöntőben hét góllal vertük a magyarokat.

– Könnyen ment a beilleszkedés a csapatba?

– A Pick Szegedben sok kitűnő játékos van, jó játékosokkal pedig sokkal könnyebben megy a játék.

– Viszonylag sok meccsen kinn voltam, és észrevettem, hogy nem te vagy a csapat „gólzsákja”, ám gyönyörű passzáddal ezt sikerül kárpótolnod. Ám ezek a

passzok rendkívül veszélyesek is néha. Arra lennék kíváncsi, hogy Kővári úr hogy „viszonyul” ezekhez?

– Nézd, az az igazság, hogy én így szeretek játszani. Véleményem szerint ez is nagyon fontos. Képzeld csak el, olvasod az újságot, hogy valaki dobott 10–12 gólt, de a csapata veszített. Ez nem csapatjáték, márpedig a kézilabda az az, és én is a csapatjáték híve vagyok. Szerintem az én produkcióm, hogy dobok 3–4 gólt és adok 5–6 gólpasszt is ugyanolyan fontos.

– Mik a távolabbi céljaid a kézilabdában, Szegeden, a válogatottsággal kapcsolatban?

– Így nem szoktam tervezgetni. A legjobbat próbálom magamból kihozni. Elég régóta – kb. 10 éve – kézilabdázom, és szeretem csinálni, mindent beleadok. Ez persze azzal jár, hogy míg mindenki jár diszkóba és az éjszakába, addig nekem edzésekre kell járni, aludnom kell otthon. De ha megelégszem, sosem bírom magamból kihozni a legjobbat. Persze tudom, hogy ilyen nincs (mármint, hogy legjobb), de ha leeresztek, a teljesítményem is leromlik.

– Mi a véleményed a magyarokról?

– A magyarok másfajta mentalitásúak, mint mi, szerbek. Eddig pozitív tapasztalataim vannak, az emberek kedvesek, barátságosak, szeretek Szegeden élni ebből a szempontból is. Már csak azért is, mert a barátnőm is szegedi.

– Mi azt olvastuk a *Délmagyarországban*, hogy Belgrádban is van barátnőd...

– Én ezt nem olvastam (mivel nem tudok magyarul még olyan jól). Ez egy hibás állítás volt az újság részéről. Azt mondtam, hogy sok barátom van itt és

Belgrádban is, ők ebből ezek szerint lehozták azt, hogy Belgrádban is van barátnőm, de ez nem igaz, csak itt, Szegeden van barátnőm, és csak egy barátnőm.

– Gondoltál arra, hogy itt tanuljál?

– A profi sport sok időt kíván. Napi 2–3 edzés – egy edzés átlag 1,5 óra –, pihenés és egyéb mellett nem lenne időm. A belgrádi egyetemen meg bírom oldani, hogy külön vizsgálazzak.

– Egyik meccs után láttam, hogy szerb emberekkel beszélgettél, gondolom ők a szüleid voltak.

– Igen, a szüleim gyakran jönnek engem megnézni, ugyanis Belgrád csak 200 km-re van innen. Én is szeretem, ha itt vannak. Van még egy nálam tíz évvel idősebb nővérem, aki viszont nem mindig tud itt lenni, mert a munkája Belgrádban van.

– Tervezed a közeljövőben, hogy megházasodsz?

– Mint mondtam, nem szeretek tervezgetni. Mielőtt idejöttem, még azt se tudtam, hogy játszhatok-e valaha, mert-hogy háború volt nálunk és elég nagy zűrzavar. Most csak arra gondolok, hogy itt minél jobban játszunk.

– Ha már szóba hoztad a háborút, hogy élted ezt át?

– Életem legszörnyűbb három hónapja volt. Belgrádban voltam a családommal. Nem is bírom elmagyarázni, senkinek se kívánom, hogy ezt átélje. Szörnyű volt ez mind nekem, mind a családomnak. Ha meghallok egy repülőt, még mindig rossz érzés fog el, sőt, azóta nem bírom nézni az akciófilmeket, pedig azelőtt ezek a filmek voltak a kedvenceim.

– Említetted, hogy a kézilabda mellett nincs sok időd. De ha van, mit szeretsz csinálni?

– Tanulok, zenét hallgatok, moziba járok.

– Hol voltál szilveszterkor?

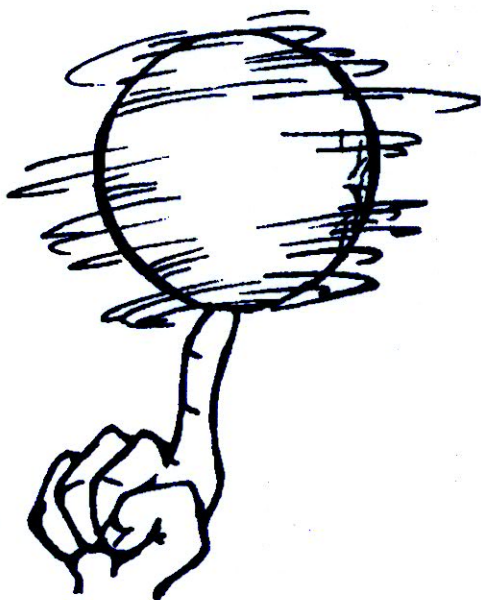
– Belgrádban...

– Jó volt?

– Ezt hogy érted? (mindenki arcán egy kis mosoly) Igen, jó volt, minden szempontból.

– Végezetül még egy kézis kérdés: Mit vársz a Dunaferri elleni meccstől (március 17-én)?

– Nem tippelnék, ám hiszem, hogy kemény védekezéssel, és jó csapatjátékkal semmi sem lehetetlen. Remélem, közületek is minél többen kint lesznek.

Boros Tamás – Szabó Adri

HOROSZKÓP

HALAK (febr. 20–márc. 20)

Vigyázz, nehogy véletlenül elaludj valamelyik órán, mert a csillagjegyed a Vénusz hatodik udvarában áll, ami azt jelenti, hogy hangosan horkolni fogsz.

KOS (márc. 21–ápr. 20)

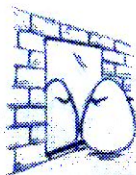
Ha nem tudsz úszni, ne mássz fára, mert elüt a villamos. Ha tudsz úszni, akkor igen, mert a szomszéd Pistike Dobermanja nagyon feni rád a fogát.

BIKA (ápr. 21–máj. 20)

Kíméld az egészséged, és ne verd a fejed a falba... Verd az övécét!

IKREK (máj. 21–jún. 21)

Jobb ma egy tűzok, mint holnap egy véreb. Addig nyújtózkodj, amíg el nem lopják a takaród. Csináld holnap, ma már eleget hibáztál. Ki korán kel, annak úgy kell. És a korsó úgylis addig jár a kútra, amíg a kútból víz folyik.

RÁK (jún. 22–júl. 22)

Figyelem, vége van a kókadási szezonnak. Kötelező napi három óra kemény, tömör boldogság, mert a pesszimisták korán halnak.

OROSZLÁN (júl. 23–aug. 23)

Jó tanács: Csak úgy tudod kitapasztalni a lehetőségek határait, ha átlendülsz rajtuk a lehetetlenbe.

SZŰZ (aug. 24–szept. 23)

Ebben a hónapban soha ne hangoztasd, mennyire fontos a mondanivalód. Önbizalomnövelésnek viszont nem árt tudnod, hogy csak te nem fogod ezt a hibát elkövetni.

MÉRLEG (szept. 24–okt. 22)

Vizsga előtt két dologba ne nézz bele. Az egyik az a tétel, amiről fogalmad sincs, a másik a tükör.

SKORPIÓ (okt. 23–nov. 22)

Ne törd magad! A példás diákban az a példátlan, hogy példa nélküli.

NYILAS (nov. 23–dec. 21)

Ne idegeskedj! Még a tudósok sem tudták megfejtetni, hogy miért van annyi bunkó.

BAK (dec. 22–jan. 20)

Csak az találja meg, amit keres az életben, aki folyton a hibákat keresi. A kivétel erősíti a szabály hibáit.

VÍZÖNTŐ (jan. 21–febr. 19)

Ne tétovázz, vállalj el minden munkát, ha megfizetnek. Jó pénzért mindegy, hogy alkalmatlanságod melyik szintjére zuhansz le.

Összeállította: Koroknay Zita

Tisztelt Olvasók!

A sokak számára esetleg ijesztően csengő rovatcím nem *Lobacsevszkij* életét és munkásságát takarja, s nem áll szándékunkban *Stokes* azon törvényét ismertetni, amely folyadékba eső r sugarú kis gömbre ható erőkre vonatkozik (hiszen ezt mi sem tudjuk), és nem akarjuk a Tisztelt Olvasót bevezetni a sárgaholdas púposzövvő rejtélyes életébe sem.

Csupán azt szeretnénk, hogyha sikerülne olyan érdekességeket közzétenni, illetve megírni ebben a rovatban, amely sokak figyelmét felkelti.

Ezt az első alkalmat arra használjuk fel, hogy továbbadjuk egy olyan felmérés eredményét, melyet a közelmúltban végeztek el átlagos amerikai polgárok között. A kérdéssor azt firtatta, vajon mennyire járatosak az emberek a tudományok terén.

– Mi a molekula? A helyes választ adók száma 9%.

– Igaz-e, hogy a belélegzett oxigén a növényektől származik? Egyetértett 85%. (Vajon a többiek mit gondolhattak?)

– A megkérdezettek 78%-a vélekedett úgy, hogy a Föld magja nagyon forró,

egyesekek ennek okát a pokol közeli elhelyezkedésében látták! (Dante hatása??)

– Mennyi idő alatt kerüli meg a Föld a Napot; egy év, egy hónap vagy egy hét alatt? A megkérdezettek kevesebb mint fele válaszolt helyesen, ám a többségben maradt emberek egyhatoda úgy vélte, a kérdés félrevezető, ugyanis szerintük a Nap kering a Föld körül.

A választ adók majdnem fele egyetértett azzal, hogy az ősemberek együtt éltek a dinoszauruszokkal.

Annak, hogy a dohányzás tüdőrákot

okoz 91% tudatában volt, harmaduk mégis cigarettázik.

– Igaz-e, hogy a radioaktivitás minden fajtája az ember műve? Hetvenkét százalék felelt igennel.

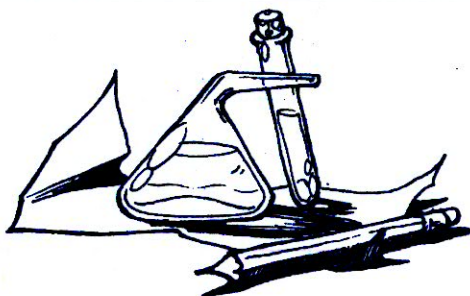
– Mi a DNS? Elégséges választ 20% tudott adni.

Lehet, hogy holnap TÉGED állítanak meg az utcán, és megkérdezik, hogy

**Szerkeszti:
-emerenc-**

Cikis történetek

„Egy napon nagyon megkívántam az édességet, s úgy döntöttem, bevásárolok egy hétre valót. Éppen ez idő tájt nyílt egy új diszkont, s gondoltam, biztosan lehet ott is gumicukrokat kapni. Betértem tehát a boltba, s megpillantottam egy nagy állványt teli cukrokkal. Raktam is a táskámba 30 darabot a gyümölcsös csomagolásúból. A pénztárnál hosszú sor sorakozott, s várni kellett. Egyszer csak a mellettem álló pasi rám mosolygott, s azt mondta „– Elfoglalt leszel éjszaka, nemde?” – s a kosaramra mutatott. Először nem

tudtam mire vélni ezt a megjegyzést, mivel nem tudtam, mi baj van, ha az ember ennyi cukrot vesz. Majd jobban megnéztem az édességeket, s ekkor teljesen elvörösödtem. Ugyanis észrevettem, hogy a gumicukorkáknak hitt kis zacskókban óvszerek voltak.”

Ciki, ciki...

„Az uszodában voltunk tesiórán, s le kellett úsznunk 800 métert. Megbeszéltük a barátnőmmel, hogy megvárjuk egymást. Azonban én hamarabb lettem kész, mint ő. Mivel előtte való nap szétszakadt az úszóruhám, kénytelen voltam bikiniben lubickolni. Mikor jöttem ki a vízből, lecsúszott a felső része, s nem vettem észre. Ott álltam és vártam lecsúszott bikini-felsővel a barátnőmet a medence szélén. Tiszta égő volt, mert kb. 4-5 percig álltam ott, s fogalmam sem volt, hogy min nevetnek a fiúk.”

Ciki, ciki...

„November végén úgy döntöttem, hogy megpróbálkozom a síeléssel. Azt mondták, könnyen meg lehet tanulni, bár nekem még arról sem volt fogalmam, milyen egy sícipő. Januárban indultunk, s reménykedtem, hogy kisebb sérülésekkel fogom megúszni. Másnap, miután megérkeztünk, már nagyjából ment a síelés, s úgy gondoltam, már nyugodtan elindulhatok a lejtőn. Addig nem is volt semmi baj, amíg hirtelen meg nem pillantottam egy óriási fát. Hiába próbálkoztam a megállással, mégsem sikerült. Bár ha úgy vesszük, sikerült a fa segítségével, ugyanis frontálisan ütköztem vele, aminek következtében kitört az első két fogam, és horzsolásokat is szereztem. Mindenki rajtam nevetett.”

„Egyik nap a barátommal elmentünk vásárolni. A boltban nagyon megtetszett egy fülbevaló.

Azt hittem, hogy a barátom mellettem áll, s kedvesen megsimogattam a mellettem álló férfi fenekét, jelezve, hogy szeretném azt a fülbevalót.

A simogatás hatására megfordult, s csak akkor vettem észre, hogy ő egy idegen. Irtó kellemetlen helyzet volt, ugyanis annak az ismeretlen fiúnak a barátnője is ott volt, s magyarázkodnom kellett.

Aztán kimentem az üzletből, s kint megvártam a kedvesem, s elmeséltem neki, mi is történt valójában.”

Ciki, ciki, ciki...

Gyűjtötte:
Szabó Adrienn

Divat, divat, divat...

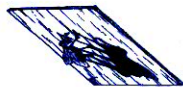
Újabb állandó rovattal bővül újságunk. Remélem, megnyeri tetszések, és esetenként a véleményetek elmondásával segítitek, hogy színvonalasan folytatódhasson.

Mi is a divat? – tehetnénk fel ezt az egyértelműnek látszó kérdést. A divat mindenkinek más. Egyeseknek életet meghatározó dolog, másoknak felesleges majmolás. Vannak, akik bevallják, hogy a divat diktálja az életstílusukat, vannak, akik tagadják. Sőt olyanok is vannak, akiket tényleg nem érdekelnek a legújabb irányzatok, és esetenként tüntetőleg a legdivatjamúltabb darabjaikat hordják. Egy biztos, mindnyájunk életét, ha nem is közvetlenül, de befolyásolja ez a tényező.

Divat kialakulhat egy kis közösségen belül is, de vannak irányzatok, melyek az egész világon végigsöpörnek. Leggyakrabban a média formálja az öltözködésünket. Egyik nap meglátunk egy szokatlan darabot az egyik híres sztáron, s az ezt követő héten már a boltok teli vannak az új irányzat első darabjaival. A legutóbbi nagy örületet, a „holdjárót” egy sikeres lány együttesnek, a *Spice Girls*nek köszönhetjük. Gondolom, mindenki tudja, hogy a vastagtalpú cipőkről beszélek, amelyről igen megosztott a vélemény. Ez a stílus, az alacsony lányok nagy bánatára, már teljesen lejárt. Igaz Magyarországon (mint a divatot nem teljes mértékben követő országon) még látszanak a másutt már „rég elfeledett” módi maradványai.

Az idei tavasszal „új” stílus tört be a magyar ifjúsági leány divat piacára. Azaz újnak nem mondanám, hiszen az egész 1970-es évek meghatározó értékrendje volt. Igen, gondolom ennyiből már kiderült, hogy a hippi stílusról beszélek. Diákok! Nyugodtan kérdezétek meg születeket erről a korszakról, nem hiszem, hogy lenne olyan, akinek nem lenne emléke a Beatlesről, a tra-

péznadrágokról, a kis virágmintákról, az élénk színekről. Ez most mind újra divatba jött. És hiába is próbálnák ellenkezni ellene, nekünk is követnünk kell a divatot, hiszen nemigen lehet mást kapni a boltokban, mint ezeket a ruhákat.

Ami a fiúkat illeti, ez már nehezebb eset. Náluk nem lehet ilyen könnyen általánosítani. Az erősebbik nem soha nem hagyta magát befolyásolni a divat által. Persze ez alól is vannak kivételek. Gondoljunk vissza mondjuk az előző évre, mikor minden negyedik fiú oldalzsebes rap-

pernadrágban rohangált az utcákon. Náluk azonban nem olyan könnyű újítani. Az biztos, hogy a srácok körében örök divat a farmer és a póló. A diszkók teli vannak izompólós srácokkal, azonban van, akinek ez nem igazán áll jól. Mi ez, ha nem divatkövetés?

Egy biztos: mindenki megpróbál vonzó lenni, s ha jól ismerjük alakunkat, és azt, hogy mi áll jól nekünk, ez bizonyára sikerül is.

Sódar Gabriella

Élnek közöttünk „mások” is...

Homoszexualitás. Ez a szó mindenki-ben más gondolatokat ébreszt. Sokféleképpen fejezhetjük ki, ugyanazt jelenti.

Ez egy olyan fogalom, amivel az emberiség már évezredek óta él együtt.

A görögök ezt a jelenséget egy különös elmélettel magyarázták. Úgy gondolták, hogy kezdetben minden embernek két feje és négy végtagja volt. Így három fajta ember létezett: férfi, nő és hímnő. Egyszer az istenek megharagudtak rájuk, és szétválasztották őket. Azóta minden ember a párját keresi. Így az addigi férfiak és nők homoszexuálissá, a hímnők pedig heteroszexuálissá váltak.

Az ókori rómaiak számára a homoszexualitás teljesen elfogadott és természetes dolognak számított. A XX. század emberei már nem voltak ilyen toleránsak. A rendszerváltásig a homoszexualitás tiltott volt Magyarországon is.

Számtalan előítélet és tévhit él az emberekben ezzel a témával kapcsolatban. Remélem, hogy a következő riport segíteni fog ezen előítéletek eloszlatásában.

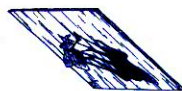
Sasival a számítógép segítségével kerültem kapcsolatba. Ő az egyik magyar homoszexuálisoknak szóló honlap, a Gay. hu szerkesztőcsapatának egyik tagja. Nemcsak a szerkesztésben vesz részt, de ő választja az olvasókban felmerülő kérdésekre, és segít lelki problémáik megoldásában.

Mi a véleményed, milyen a homoszexuálisok megítélése a mai magyar társadalomban?

– Sajnos a begyakorolt sztereotípiák mindenhol hatnak. Én azonban úgy gondolom, hogy a homoszexuálisok helyzete manapság sokkal jobb, mint a rendszerváltás előtt. Addig ugyanis államilag tiltott volt. Ma már csak ideológiai akadályok vannak, amiket a fejekben lévő információhiány idéz elő.

– Gondolom sokan fordulnak hozzád olyan fiatalok, akik homoszexualitásra utaló jegyeket vettek észre magukon. Mit tanácsolsz nekik?

– Több úton fordulnak hozzám. A legtöbbször e-mailben, a „Lelkiek” rovaton

keresztül keresnek meg. Alapvető fontosságúnak tartom, hogy tanácsot nem adok olyan módon, hogy valaki helyett döntsek. Ez etikátlan. A legtöbben ugyanis azt kérdezik: „Most ez és ez van velem, akkor én homoszexuális vagyok?” Erre senki más nem tud válaszolni, csak aki önmagát ismeri.

– **Szerinted mitől válik valaki homoszexuálissá?**

– Azt gondolom, senki sem válik homoszexuálissá. Én azt hiszem, ez valamiféle predesztináció, ami a környezeti hatások alapján alakul, és a szexuális érdeklődés felébredésekor erősödik, fejlődik ki. Ez tudományosan nem bizonyított, de a magyar genetikusok többsége is így gondolkodik.

– **Mi az általános tapasztalat, hogyan viszonyulnak a „mássághoz” a barátok, a család?**

– Ezt nagyon meghatározza az, hogy milyenek a környezeti hatások. Például egy értelmiségi család elfogadóbb a felmérések szerint. Sajnos jellemző az, hogy a vidéken, kisebb közösségekben élők nem annyira toleránsak a homoszexualitással szemben.

– **Találkoztál már olyan esettel, ahol esetleg iskolában került nyilvánosságra a dolog?**

– Több ilyen volt, de egyikben sem került az illető olyan helyzetbe, ahol tartósan negatív hatás érte volna.

– **Hogyan viselkednek ilyen esetekben az osztálytársak, a közösség?**

– Az osztályközösség első körben kitaszítja a homoszexuálisokat, de utána az osztálytársak kezdenek megbékélni.

– **Köszönöm a beszélgetést.**

Mielőtt tehát elítélnénk a homoszexuálisokat, gondolkozzunk el például azon, hogy mennyi neves homoszexuális beál-

lítottságú ember élt és él ma is, aki az emberi civilizáció, történelem és kultúra szerves részévé válva segített abban, hogy az emberiség elérje azt, amit eddig elért. Íme néhány jól ismert név: *Michelangelo*, *Oscar Wilde*, *Oroszlánszívű Richárd*, napjainkban pedig *Navratilova*, a pár éve AIDS-ben elhunyt *Freddie Mercury* és *Nurejev* (világhírű balett-táncos és koreográfus), valamint *Elton John* is.

A félreértések elkerülése végett egy idézet a Gay.hu honlapról, Sasi tollából:

„Ha valaki erőszakosan létesít szexuális kapcsolatot bárkivel, ez szerintem mélységesen elítélendő cselekedet. Ide tartozik a szellemi erőszak is, tehát ha valaki olyan embert csábít el, aki nincs tudatában annak, hogy valójában nem tudja, mi történik vele, gyakorlatilag erőszakot követ el... Mindazonáltal szükséges korlátokat felállítani, és védeni a kiszolgáltatottakat.”

És végül egy gondolat Platón: Az állam című könyvéből:

„A legtöbb ember az igazságosságot kénytelenségből vállalja, mert az középút a két véglet: a legnagyobb jó és a legnagyobb rossz között...”

Most is felkerestem az iskola néhány tanárát és diákját, akiknek az alábbi kérdéseket tettem fel:

Mit tenne, ha egy diákja bevallaná Önnek, hogy homoszexuális? Milyen tanácsot adna neki?

„Szép az, amit szépen csinálnak – rút, amit rondán. Szerelemnek hívják, ha szép. Az szeret szépen, aki jót akar a másiknak is; s az a jó a másiknak is, amit ő is jónak

vél magának. Nem vagy beteg, nem vagy meleg, még csak más sem! Ember vagy, aki szeret.

De tudnod kell, hogy a mai magyar közfelfogás Téged hamar megbélyegez.

Ha biztos vagy magadban, vállald, amikor kell; ám fölöslegesen ne szolgáltsd ki magad az ostobáknak!"

(Balogh Tamás tanár úr)

Mit tennél, ha egy osztálytársad, barátod elmondaná neked, hogy homoszexuális, és a segítségedet kérné?

„Én nyitott lennék felé, bármit kérdezhetne, én megpróbálnék segíteni.

A legfontosabb az lenne, hogy megértése, ő „ettől” ugyanaz az ember, és

fogadja el önmagát. Ha ez megtörtént, könnyebben tud szembenézni a környezetével.”

(Tóth Melinda 11/ B)

„Én azt tanácsolnám neki, hogy ezt a problémát beszélje meg valakivel, aki nem ítéli el ezért. A család azt hiszem először még nem alkalmas erre, mert a legtöbb szülő valószínűleg nagyon megijedne. Ilyen esetben a legjobb felkeresni egy szakembert, pszichológust, aki megfelelő tanácsot tud adni az illető számára. A legfontosabb talán mégis az, hogy ne próbálja meg elfojtani magában ezt az érzést, inkább próbálja meg elfogadni.”

(Egy fiú)

„Jellemző ránk egyfajta végletesség...”

Etcetera, etcetera...

'Independent' zenekarként érvényesülni Magyarországon? Ugyan már! – legyintene rájuk a honi popbiznisz akár-melyik korszója. Az Etcetera azonban felveszi a harcot a média, a lemezcégek és a könnyűzenei kultúrmocsok ellen. Ennek legutoljára egy demo formájában adták tanújelét. A demo kapcsán beszélgettem **Totik Zoltán (18)** énekes-gitárossal, **Gémesi Márk (18)** gitárossal és **Szirák Tamás (18)** basszusgitárossal a grunge-ról, az alternatív kategória elkommerciánizálódásáról, a médiáról, az érvényesülésről, terveikről, és persze a Syrup Factorról.

– Szóval az a hír járja, hogy új demotok jelenik meg...

T.Z.: – A hír igaz, az elmúlt hétvégét stúdióban töltöttük, felvettünk hét számot. Nagyon régóta készültünk rá, hiszen az előzőt még '97 augusztusában vettük fel. Úgy érezzük, klasszisokkal jobban sikerült; talán azóta megtaláltuk végre az igazi hangunkat.

– Mi a címe?

T.Z.: – A címe Syrup Factor lett, amit magyarul is 'szirupfaktor'-nak kell mondan.

G.M.: – Sűrű bébigyógyszer-tényező az értelmező szótár szerint. (Totik szerint ez nem igaz.)

Sz.T.: – A lemez egy szirupgyárról kapta a nevét, ahol majd mindannyian dolgozni szeretnénk később...

– **Milyen számok találhatók a lemezen?**

T.Z.: – A számok szövege angolul íródott, és a stílusuk ilyen grunge-grungeo-core-szerű, de van egy lassabb, spanyol gitáros szám is a lemezen, amelyben hegedű és cselló betétek is hallhatók. Jellemző rájuk egyfajta végletesség, a szélsőségek átmenet nélküli váltakozása, ami szerintünk az egész életet és bennünket is jellemez.

– **Mit kell tudni erről a stílusról?**

T.Z.: – A stílus a '90-es évek elején Seattle-ből indult ki, és olyan követői vannak, mint például a Silverchair.

– **Kiknek a hatása érződik a zenéteken?**

T.Z.: – A zenekar tagjainak az ízlése elég különböző, ezért nyilvánvalóan sokan, sokféleképpen hatottak a zenénkre. Talán itt a Silverchair-t, a Rage-et, és a Korn-t említeném meg közülük, de Tamás például Opeth-et is szokott hallgatni, ami egy black-metal zenekar, vagy ott van Máté, a dobosunk, aki egy új londoni stílusirányzat követője.

– **Hogyan adtátok ki a demot?**

G.M.: – Sajnos teljesen önerőből kellett, hogy kiadjuk, mert a megkeresett szponzorok egytől-egyig visszautasítottak minket. Tudod, a Coca-cola és a Pepsi központja Pesten van, úgyhogy nem nagyon foglalkoztak velünk, a Burger Kingnél meg azt mondták, hogy ők nem támogatnak zenekarokat.

– **Hol lehet majd kapni és mennyibe fog kerülni?**

T.Z.: – Reményeink szerint nem csak a zenekar tagjainál, hanem a büfében is kapható lesz majd. A CD ára 999 forint, a

kazettáé 499 forint lesz.

– **Mit jelent ma szerintetek az, hogy 'alternatív'?**

T.Z.: – Régen a rádiósok és a lemeztársaságok használták minden olyan zenére, ami egy kicsit különbözött a popzenétől. Mára azonban túlságosan elkommercianizálódott a jelentése, úgyhogy mi tulajdonképpen elhatárolódunk az ilyen jellegű kategorizációtól.

G.M.: – Tulajdonképpen Németországban leltek rá a legtalálhatóbb elnevezésre, ahol 'independent'-nek nevezik ezt a zenét, ami, ugyebár 'független'-t jelent.

– **Szerintetek mekkora hatással vannak a lemezcégek és a média a fiatalok zenei ízlésére?**

T.Z.: – A fiatalok azt hallgatják, amihez hozzájutnak, és akit nem reklámoznak a tévében, akinek nem nyomják a klipjeit, azt egyszerűen nem fogják szeretni. Tulajdonképpen egy hozzánk hasonló zenekarnak egyszerűen lehetetlen manapság labdába rúgni.

– **Mik a távlati terveitek?**

Sz.T.: – Szeretnénk, ha minél többen megismernék a demonkat, és mindenk előtt együtt akarunk maradni, mert mindannyian úgy érezzük, hogy az Etcetera nagyon sokat jelent nekünk és nagyon sok energiát fektettünk bele.

T.Z.: – Ezenkívül tervezünk egy ságváris búcsúkoncertet is a klubban valamikor a tavaszi szünet előtt, amire mindenkit szeretettel várunk.

– **Én is remélem, hogy sokan búcsúztatják majd az Etceterát a Ságváriból. Köszönöm az interjút!**

h. nagy lászló

Márai Sándor

Füves könyv

(Részletek)

2

Az élet értékéről

Az életnek értéket csak a szolgálat adhat, amellyel az emberek ügye felé fordulunk. Ez kissé szigorúan és általánosan hangzik, de ez az egyetlen igazság, melyet minden következménnyel megismertem. Senki nem ülhet a virágos réten, mint Ferdinánd, a bika, s nem szagolhatja büntetlenül a szép virágokat. Ember vagy, tehát embermódra és az emberek között kell élned.

Embermódra élsz, ha igazságosan élsz. Ha minden cselekedeted és szavad alján a szándék van: nem ártani az embereknek. Ha megkísérled – feltűnés és hiú szerep nélkül – segíteni az embereknek. Néha csak azzal, hogy nem hallgatod el az egyszerű igazságokat. Néha csak azzal, hogy nem mondod tovább, amit mások hazudnak. Néha csak azzal, hogy nem mondasz igent, mikor mindenki kiabál: „Igen, igen!” Egy életen át, következetesen, nem beleegyezni abba, ami az emberek hazugsága, nagyobb hősiesség, mint alkalmilag hangosan és mellveregetve tiltakozni ellene.

A halálos ágyon csak akkor pihensz nyugodtan, ha minden nap, minden öntudatoddal az igazságot szolgáltad. Néha nagyon egyszerű és kicsinyes az igazság. De te ne válogass. Ennyi az élet értéke.

70

A boldogságról

Boldogság természetesen nincsen, abban a lepárolható, csomagolható, címkézhető értelemben, mint ahogy a legtöbb ember elképzei. Mintha csak be kellene menni egy gyógyszertárba, ahol adnak, három hatvanért, egy gyógyszert, s aztán nem fáj többé semmi. Mintha élne valahol egy nő számára egy férfi, vagy egy férfi számára egy nő, s ha egyszer találkoznak, nincs többé félreértés, sem önzés, sem harag, csak örök derű, állandó elégedtség, jókedv és egészség. Mintha a boldogság más is lenne, mint vágy az elérhetetlen után!

Legtöbb ember egy életet tölt el azzal, hogy módszeresen, izzadva, szorgalmasan és ernyedetlenül készül a boldogságra. Terveket dolgoznak ki, hogy boldogok legyenek, utaznak és munkálkodnak e célból, gyűjtik a boldogság kellékeit, a hangya szorgalmával és a tigris ragadozó mohóságával. S mikor eltelt az élet, megtudják, hogy nem elég megszerezni a boldogság összes kellékeit. Boldognak is kell lenni, közben. S erről megfeledkeztek.

60

A szerelemről

A nő és a férfi párharcát soha ne lássad másként, mint reménytelen harcot, melyet a legkegyetlenebb önzés és a féktelen hiúság fűtenek. A megvesztegető pillanatok, a szelidebb élethelyzetek, az alkalmi ellágyulások ne feledtessék soha, mikor nővel állasz szemközt, hogy harcos vagy, kinek bőrét, életét akarja az ellenfél. Harcolj lovagiasan, de harcolj. Ha nagylelkűséggel találkozol néha, fizess nagylelkűséggel; ha gyöngédséget kapsz, add vissza, érzélgés nélkül, gyöngédséggel, amit kaptál; ha szenvedéllyel találkozol, válaszolj feltétlen szenvedélyességgel. De soha, egyetlen pillanatra ne feledd, hogy minden érzelmes találkozás alján a meztelen önzés és hiúság parázslík. Parázson fekszik, aki egy nő ágyában fekszik. Bőrét odaégetheti; emberi rangját és becsületét meg kell mentenie. Figyelj és harcolj. Ellenfelek állanak körül, hajzatukban tollakkal, arcukon festékkal, mint a vad harcosok.

200

A hazáról

Mindegy, kik beszélnek hazád nevében? Mindegy az is, mit mondanak azok, aki jogosultnak hiszik magukat, a haza nevében beszélni?

Te hallgass hazádra.

Mindig mindent adjál oda hazádnak. A világnak nincsen semmiféle értelme számodra hazád nélkül. Ne várj jót a hazától, s ne sopánkodj, ha megbántanak a haza nevében. Minez érdektelen. Egyáltalán, semmit ne várj hazádtól. Csak adjál azt, ami legjobb életedben.

Ez a legfőbb parancs. Bitang, aki ezt a parancsot nem ismrei.

201

A világról

És ne feledd soha, hogy a világ fia is voltál. Rokona a négereknek és a csillagoknak, a hüllőknek és Leonardo da Vincinek, a Golf-áramnak, és a maláj nőknek, a földrengésnek és Laocénak. Mindehhez közöd volt, egy anyagból vagytok, és egy lélek teremtett, ugyanaz a lélek fogad vissza. Ez egészen biztos.

Ajánlotta és válogatta: Füleki Tamás

Genius loci

Bevallom, nagyon sokszor megkérdeztem 36 éves tanári pályafutásom során a Ságvári Gimnázium diákjaitól, hogy van-e „a hely”-nek szelleme. Megülepedett-e valamiféle nemes lélek, hagyomány vagy emlékezet a még csak nem is ódon falak között, amely megkönnyíti a tájékozódást, eligazodást a mindennapi feladatok sűrűjében ebben a 45 évet megélt iskolában. (Meg kell mondanom, persze nemcsak a diákoktól kérdeztem meg, hanem a tanároktól is. Sőt magamtól is rendre megújuló kíváncsisággal.)

A meg-megújuló kérdezgetésnek az az oka, hogy vagy nem kapok választ, vagy használhatatlan gondolatfoszlányokkal kellene valamit kezdenem. Egy fiatal tanár pl., aki az egyetemről egyenesen a gyakorló gimnáziumba került, s publikussá vált a fenti kérdéssel kapcsolatos véleménye, lényegében szó nélkül ment el a „téma” mellett, mintegy kifejezve: az egyik iskola olyan, mint a másik...

Nos, a Ságvári Gimnázium olyan-e, mint egy másik gimnázium? Hittel hiszem, hogy nem. Dehát akkor milyen? A legelterjedtebb, legismertebb vélekedés szerint iskolánk az OKTV-n elért helyezések és a sikeres egyetemi és főiskolai felvételi vizsgák figyelembevételével évek óta a 10 leg-sikeresebb magyarországi középiskola közé tartozik. Kérdés, hogy ennek a tudata serkenti vagy gátolja a munkában azt a gimnazistát, aki éppen házi feladatait készíti vagy a kötelező olvasmányról jegyzetel. (Az a gyanúm egyébként, hogy ez a tény nagyobb hatást gyakorol az itt tanító tanárok önzonosság-tudatára, mint a diákokéira...)

De akkor mi határozza meg a ságváris diákok közérzetét, hangulatát, mentalitá-

sát, emberi tartását? Egy jellemző tulajdonságot biztosan meg tudok fogalmazni: a kellemes dolgok gyors felejtési tudását és a szeretet viszonzásának lassú elmáradását. Hogy világosabb legyen, mire is gondolok, ellenpéldaként a Radnóti diákjainak illetve volt diákjainak az eseteit tudnám felhozni. Míg a ságváristák – persze szép számmal akadnak kivételek is – érettségi után szétszóródnak a szélrózsa minden irányában, s élnek a maguk életét, egyre kevesebbet gondolnak volt alma materükre, addig az ugyancsak volt radnótisták alkalmasint el nem mulasztják hangoztatni, hogy hol érettségiztek, s ez még nem is minden, későbbi, felnőtt életükben, amikor vezetők, tekintélyes emberek lesznek munkahelyeiken, lobbizni kezdenek régi iskolájukért, összefognak, segítik egymást, publicitást biztosítanak mindannak, ami a Radnótiban történik, volt iskolájukat állandó reflektorfényben tartják. Ezzel szemben az „öreg” ságvárisban több az individuális hajlam, az egyéni érvényesülés vágya, kevesebb a közösséghez tartozás tudata és természetesen az igény is. Az „öreg” ságváris energiáját elsősorban a karrierépítés köti le. Én azt tapasztalom, hogy ennek a jelei már diákkorban is megmutatkoznak, és rányomják bélyegüket a fiatalok minden gesztusára, cselekedetére.

Nos, milyen hát a Ságváriban a hely szelleme? Kitapintható, érezhető-e, a nem is olyan régen volt amatőr színjátszók lelkesedése, van-e valami nyoma szorgalmas régi diákzenészek önpusztító odaadásának? Felvillan-e a régi iskolai táborok nyári fényeinek emlékei, tudjuk-e kik nyertek országos sportversenyeket egyszer, kétszer vagy többször is? Mit lehet leol-

vasni a tablóról? Egyáltalán: van-e bennünk igény, hogy olvassunk az arcokról? Tudjuk-e, hogy hány idegen nyelvet ismert pl. Dani Tivadar tanár úr, miért töltött 10 évet hadifogságban Kerényi József tanár úr? Tudjuk-e, hogy egy osztályba járt az egykor volt Magyar Narancs szerkesztője, s az ugyancsak egykor volt Szomszédok című televízióműsor népszerű mentős orvosa?

Milyen a hely szelleme a Ságváriban? Konzervatív vagy liberális? Politizáló iskola vagy apolitikus? Van-e értéke a becsü-

letes, emberséges magatartásnak vagy csak a tanulmányi eredmény minősít? Versenyistálló a Ságvári vagy színgazdag élettér? Divatbabák a lányok vagy „pedálok”? És a fiúk milyenek? Rend van vagy rendetlenség? Lehet-e jó bulikat csinálni? Könnyen kizárják a renitenseket, vagy minden balhét elvisz valaki? Mit jelent a tanárjelöltek állandó jelnléte?

Egyszóval: milyen a ságváris lét? És milyen a „hely” szelleme? A genius loci!

Farkas István

KÖSZÖN(J)ÜNK

Sokáig tépelődtem, hogy megírom-e mindazt, amit végül is az alább megtettem. Azon is gondolkodtam, hogy az iskolával, az iskolai együttéléssel kapcsolatosan melyik, engem foglalkoztató témáról szóljak, hisz ittlétem 23 éve alatt volt alkalmam élményekre szert tennem, jelenségeken elgondolkodnom. Aztán arra jutottam – még ha nem is lesz folytatása –, hogy valami olyannal kezdem, ami az emberi kapcsolatok, együttélések kezdőpontjának vehető: a köszönéssel. Azzal az alapvetően emberi megnyilvánulással, hogy találkozáskor egymást üdvözljük, valamilyen köszönési formát használva, attól függően kinek szánjuk, és milyen alkalommal, hisz a „Helóztok”-tól a „Kivánok”-on keresztül a „Kezét csókolom tanárnőig” bezárólag igen széles a skála.

Nekünk tanároknak reggelente a bejáratnál állva, a folyosókon haladva, vagy bárhol az utcán járva mindig érthetetlen, megmagyarázhatatlan, ha tanítványunk találkozáskor nem köszön, ha úgy tesz, mint ha nem ismerne föl. Mi lehet ennek oka, mi állíthat gátat annak, hogy akár ösztönösen

is indítatást érezzünk arra, hogy köszönjünk? Nem kényszeredett udvariasságból, hanem mi sem természetesebb cselekvésként. Azt hiszem, az emberi fejlődés legkezdetibb pontján, talán a beszéd megjelenésének primitív szakaszában már ez jelen volt. Mindenféle kezdetleges emberi kommunikáció bizonyára azzal a rövid, kevésbé artikulált hangadással indulhatott, ami azt akarta kifejezni, hogy a másikat észrevettem – én pedig vagyok.

Azóta persze nagyot változott a világ, társadalmak jöttek-mentek, szokások, formák változtak – de a lényeg megmaradt: valamit mondani kell, s ha lehet, hallhatóan, szemébe nézve annak, akinek szánjuk. A kisgyermek, aki lényegesen rövidebb idő alatt járja végig az emberi evolúciót, ráeszmélvén környezete világára, s a benne szereplőkre úgy 3–4 éves korára már tudja mi a dolga ilyenkor: köszönni. Néha összekeveri még a formulákat, mint kiscsoportos kisfiam: *sziát* köszön a nagymamakorúnak, és *kezét csókolom*-ot a tinédzser tanítványaimnak.

Igen, hát állunk ott 1/2 8 tájt a bejárati ajtónál, ugrásra készen, hogy visszaköszönhessünk, ha köszönnek nekünk. A sorrend csak azért ez, mert ebben a szituációban nem az a döntő, ki a tanár, ki a diák, hanem az, hogy ki érkezik, ki lép be, mert hogy neki kell először *Jó reggelt*-et mondania.

Iskolában, utcán, tömegközlekedési eszközökön kétféle fajtáját lehet megkülönböztetni a nemköszönésnek:

elnézés másfelé – márhogy át az utca túloldalára,
avagy fej fölött az égbolt szemlélése, közelben lévő kirakat szemrevétele, járművön ugyanez: az ablakon át suhanó városképbe való belefeledkezés

közömbös tekintet – tkp. egy indifferens pillantás a szembejövőnek, látszatát adva a teljes ismertetlenségnek

Vannak átmeneti megoldások is:

szótagos – amikor csak az utolsó vagy utolsóelőtti szótag kerül kiejtésre.
Pl:vánok!,
.....nok!

levegős – amikor még ennyi sincs, csak egy kis

meleg levegő kienedése, igazából megállapíthatatlan a kifújít hangalak jelentése

fejbiccentéses – biccentés angolosan, amit hanghatás nem kísér

provokatív fejbiccentéses

– az előző altípusa.
Itt a biccentés kis mosollyal kísért, ami ösztönösen köszöntést vált ki a tanárból. Erre válaszként a „Jónapot” azt a látszatot adja, hogy tkp. a tanár köszönt előre, a diák csak fogadta azt.

Persze nemcsak kellemetlen élmények érik az embert ez ügyben. Ősszel a Déli pályaudvaron átutazóban egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy a mellettünk álló szerelvényből valaki nagyon integet a mi kocsink felé. Először nem tulajdonítottam neki különösebb jelentőséget, de aztán egyre erőteljesebbé váltak a kézmozdulatok. Kupétársaim is már mind abba az irányba fordultak, amikor a jeladó lehúzta az ablakot. Ekkor ismertem föl egy tíz évvel ezelőtt végzett tanítványomat. Gyorsan az ablakhoz léptem, hogy kinyissam. Kicsit nehezen ment, közben a vonat nagyot lökve elindult. Már bizonyos távolságra voltunk egymástól, amikor sikerült a kétes tisztaságú fülkeablakot leengednem. „*Jó napot tanár úr*” – kiabálta felém, csak erre az egy mondatra futotta,

részemről se többre. Nekem ennyi is elég volt, mert egy ilyen rövidke frázis is mondanivalóval bír, ha érzelmi indíttatása van.

Hát igen, állunk ott fél 8-kor a bejáratnál, csőretöltve, hogy viszonzozzuk azt, amit nem mindig kapunk meg, és arra gon-

dolunk, hogy ennek teljeskörű elterjedése bizony még várat magára. ...Te jó ég! – fészkel meg bennem a gondolat: csak nem ezzel is az Európai Unióhoz való csatlakozást akarjuk megvárni?!

Kiss Dezső Péter

Veled vagyunk, Victor Manuel!

Ülök a kikapcsolt televízió előtt – és olvasok. Van ilyen... *Simonyi Károly* „*A fizika kultúrtörténete*” című könyvét böngészem. A magyar szellemi élet e kiváló egyéniségének, a lassan elinaló század talán egyik legutolsó polihisztorának műve – hiszem – mindenkinek életreszóló élményt ad, rendelkezék bármilyen szerény előképzettséggel a fizika tudományában. Egy szóval, bátran ajánlom bárki figyelmébe – de most én olvasom.

A XX. századi fizikával foglalkozó fejezetekből szemelgetek. 1900: *Planck* felveti az energiakvantumok létezésének hipotézisét, és ezzel kiengedi a szellemet a palackból, megszületik a kvantummechanika. Bölcsőjénél ott bábáskodik *Einstein* is, aki relativitáselméletében (1905, 1916) olyan evidenciákat von kétségbe, mint az abszolút tér és idő fogalma, a tömeg és az energia elkülönült szemléletének gyakorlata. *Rutherford* és *Chadwick* eredményei (1909, 1932) bebizonyítják, hogy nem csak az atom, hanem még az atommag sem „áóóó”, azaz oszthatatlan. *Rutherford* 1919-ben már megteszi az első lépést az alkimisták dédelgetett álmának beteljesítése felé: végrehajtja az első mesterséges elem-átalakítást. Az általa kijelölt úton *Hahn*, *Meitner* és *Strassmann* 1939-ben még tovább merészkedik: neutron-besugárással maghasadást idéznek elő. A

fejlődésnek a II. világháború kitörése sem vethet gátat. *Szilárd Leó*nak az önfenntartó nukleáris láncreakció kivitelezhetőségét felvető, képtelennek tetsző ideáját 1942-ben sikerül valóra váltani: Chicagóban „megrakják az első atommáglyát”. A „második tűzgyújtást” sajnos rövidesen követi Hiroshima és Nagasaki... És végre a béke: 1954-ben a Szovjetunióban hálózatra kapcsolják az első, 5000 kW teljesítményt szolgáltató, maghasadásból származó energiát felhasználó erőművet. 1980-as évek: Pakson megépül az a nukleáris erőmű, amely mára Magyarország villamos energiaszükségletének mintegy negyedét fedezi.

Ölembe engedem a könyvet, kicsit elgondolkodom. Micsoda szédületes iramú fejlődés, micsoda szellemóriások, az emberi elme milyen ragyogó teljesítményekre is képes... És az alap kutatások eredményeit milyen hihetetlen gyorsasággal, alig egy emberöltő alatt követték a gyakorlati felhasználások! Az atommag felfedezése és az atomerőművek megépítése között még ötven év sem telt el! Igaz – sajnos –, atombombát még hamarabb állítottak elő, és hát az atomerőművek működése sem mindig csak örömet okozott az emberiségnek, volt ott például egy Csernobil is...

Apropó, Csernobil. Ahogy így visszamemlékszem, eszembe jut, hogy az akkori

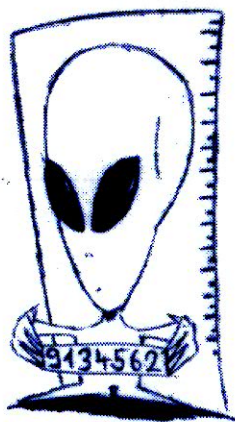
szovjet hatóságok csak jókora késéssel tudatták a világgal, hogy milyen katasztrófát idéztek elő felelőtlenségükkel. Valahogy úgy, ahogy a nemrég Romániában bekövetkezett ciánszennyezés hírére is csak „kíméletesen”, két napos késéssel hozták nyilvánosságra, és a nemtörődomség, a gátlástalan haszonszerzési vágy a Tisza élővilágának pusztulásához vezetett. A két, látszólag különböző esemény közös vonása még, hogy a bajok forrásánál dolgozók nem voltak tudatában annak, milyen tragikus következményekkel járhat akár a legapróbb, megbocsáthatónak tűnő mulasztásuk is.

„Az ember uralma a természet fölött – írja *Néma tavasz* című könyvében *Rachel Carson* amerikai biológusnő – kevély elbizakodottság alkotta jelszó... ijesztő, hogy egy ennyire primitív tudomány, mint a miénk, a legmodernebb és legfélelmetesebb fegyverekkel vétezhetette fel magát, veszélybe sodorva az egész világot.”

Hogy is van ez? Primitív tudomány? Az emberiséget veszélyeztető tudományos eredmények? De hát felelős-e *Rutherford* az atombombáért, kárhoztathatók-e a tudomány géniuszai azért, mert eredményeiket az emberiség ostobán, felelőtlenül önmaga ellen használja fel? Hiszen a tudomány csak lehetőségek válaszútja elé állíthatja a társadalmakat: a döntést, hogy atombomba vagy atomerőmű, környezetkímélő, ám drágább technológia vagy a körülöttünk lévő természet gondatlan veszélyeztetése, elpusztítása, általában nagyon is szerény képességű átlagemberek hozzák meg. Micsoda korlátoltságra vall például a tiszai halak pusztulását azzal indokolni, hogy megfáztak...

Gépiesen nyúlok a távirányító után, hátha friss híreket hallhatok a televízió valamelyik csatornáján.

A kép kivilágosodik. Szomorú arcú, gyöngyöző homlokú fiatalember premier plánban: Victor Manuel éppen most tudta meg, hogy az édesanyja valójában nem is az édesanyja. Ezt inkább ne... Továbbkapcsolok. Borvirágos orrú, középkorú férfi meséli a szavain csüggő riporternek, hogy tegnap este hogyan rabolták el a földönkívüliek. Felesége a háttérből áhítatosan lesi, megbocsátotta már rég az előző esti kései hazatérést világmindenséget-látott férjeurának. Na ne... tovább! Bocskai-ru-

hába bújt, kissé pösze úriember a képernyőn. De – hallga! – nem akárci ő, energiaadó, mindenkor kapcsolatban áll az Univerzum élető lényegével, és – de hogy még mi, azt már sohasem tudom meg, csatornát váltok. Itt lőnek, robbantanak, a „coca-colonizáció” egy újabb felejthetetlen opusa, hangulatos akciófilm, valahogy most nem igazán érdekel... Újabb „ugrás”: egy hölgy tart előadást. A magyar nyelv szépségeit, gazdagságát csillantja fel – gondolom én az első néhány mondatot hallva, bár kicsit gyanús a háttérben lévő, félig teli táblán szereplő írás. Megüti szemem például a „történelem” szó felbon-tása: tört-én-elem. Néhány perc elteltével

rádöbbenek, hogy itt valamiféle szómisztika folyik, egybekapcsolva a magyar nyelv Babel előtti egyetlen ősnyelvként való propagálásával – vagy valami ilyesmi, de hogy pontosan micsoda, azt önvédelemből nem is akarom megtudni. Menekülök, újabb gombnyomás: Victor Manuel arcát könnyű áztatja. Nem csoda, most tudta meg, hogy az édesapja sem az édesapja. Mexikóban így megy ez... Kijátszom az utolsó kártyámat – ez egy szerény képességű televíziókészülék –: a hatodik csatornán egy vákuumfizikus tart előadást készülékéről, mely örökre megoldaná az emberiség energiagondjait, ha az olajmaffia engedné, hogy megépítsék. Botcsinálta fizikusként fel kellene kapnom fejemet a hírre, helyett mély rezignáltság vesz erőt rajtam. Ránézek csapodár módon odahagyott könyvemre és tehetetlenül morgom: itt valami nincs rendben...

A tudomány és a technika ajándéka-ként manapság minden lakásban ott a televízió, a hírközlési mesterséges holdaknak köszönhetően kicsiny faluvá zsugorodott a világ – és mindez a csodálatos lelemény csak arra szolgál, hogy szellemi környezetszennyezés fóruma legyen? Hogy ködevők, energiazsákok, jelenkori táltosok és más hasonló, a modern mítoszok világából kilépő figurák minél több gyanútlan elmébe csöpögtethessék a butaság cianidját? Hát megérdemli az emberiség a tudósok, mérnökök, technikusok erőfeszítéseit? Ajándékot – „ezeknek”?!

Mielőtt odaig jutnék zsörtölődésem-ben, hogy lesújtó végbizonyítványt állítsak ki a tömegekről, eszembe jutnak József Attila sorai: „...ezt az emberiséget, hisz ember vagy, ne vesd meg.”

Igaz. Be kell látnom, magam is azok közé tartozom, akiknek értelme csak koco-

gós tempóban tudja követni a lángelmék szellemének szárnyalását. Elegendő felidézni az imént olvasottakat, egy pillantást vetni a kronológiára, hogy belássam: a szédületes iramú fejlődéssel nem tarthatott lépést az átlagember tudati átalakulása.

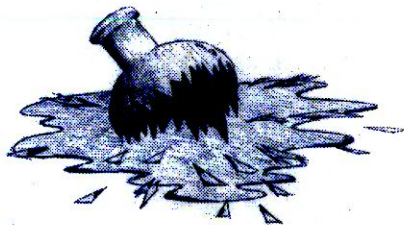
Természetes, hogy szorongást, elbizonytalanodást váltanak ki a tudomány és a technika új és új eredményei – a talaját vesztett egyén pedig fogódzkodót keres: kapaszkodik egy nálánál felsőbbrendűnek gondolt lénybe. A részecskegyorsító körül sűrűlő magfizikus és az auralátó táltos között pedig a hétköznapi ember számára semmi különbség nincs, mindkettő mitikus alak. Eltérés csak abban van, hogy a közönséghez forduló csodaszerzet szavait érteni vélik, míg a fehérköpenyes tudós helyzete sokkal nehezebb. Két lehetőség között választhat: vagy megpróbálja eredményeit az átlagember számára felfoghatóan népszerűsíteni, s ekkor éppen a lényeg vesz el, vagy egzaktásra törekedve „matematikául” fogalmaz, és ezzel elveszíti a tömegek megszólításának esélyét. Pedig a természettudományoknak a matematika nyelvén kell beszélniük. „A fizikusok nem térhetnek át másik nyelvre. Ha a természetről akarunk ismereteket szerezni,

méltányolni akarjuk annak szépségeit is, akkor értenünk kell azt a nyelvet, amelyen hozzánk szól. Így fejezi ki magát, és mi nem lehetünk olyan szerénytelenek, hogy azt kérjük, szóljon másképpen, hogy odafigyeljünk rá” – írja *Richard Feynman*, Nobel-díjas amerikai fizikus. „Matematikául” pedig nagyon kevesen beszélnek, és nyelvet tanulni borzasztóan nehéz. Szavak, grammatika, mögöttes jelentések, rendhagyó esetek... (Vértolulást okoznak számomra a könyvesboltok kirakataiban látott könyvcímek: *Easy English*, *Tanuljunk könnyen*, *gyorsan németül*, stb.) Akkor hát adjuk fel, törődjünk bele, hogy a sámandobok zörgése messzebb hallatszik, mint a tiszta beszéd? Hallgassunk azokra, akiknek legalább a nyelvét értjük?

Megértve a nehézségeket, mégis úgy gondolom, az ember tartozik annyival méltóságának, hogy ha lehetőségek közül választhat, akkor döntését ne kényelmi okokra alapozva hozza meg. Hogy otthon érezhessük magunkat ebben a „gyorsuló időben”, állandó tanulásra, nyitott szellemre, kíváncsiságra – és elsősorban gondolkodásra van szükségünk. Tanulni, gondolkodni – sajnálatos módon – fárasztó és időigényes dolog. De ha elménket nem

használjuk, élet vesztí, magunkra hagy, kiszolgáltatottá tesz bennünket. Csetlünk-botlunk világunkban, ügyetlenül jóvátehetetlen károkat okozunk, és mikor már megtörtént a baj, legörbülő szájjal, könnyben úszó szemekkel kutatjuk: hol van egy felnőtt, aki ura a helyzetnek, érti a dolgokat, biztonságot nyújt, akihez odafuthatnánk és megnyugtatóan megszimogatná oktondi kis fejünket? Hol egy – legalább – „paraszülő”?

Jut eszembe: vajon mi a helyzet Victor Manuellel? Gyorsan visszakapcsolok arra a csatornára, ahol utoljára találkoztam könnyekben úszó arcával. Sajnos, vége a 126. epizódnak. Most várhatok holnapig, hogy megtudjam: az egész csak egy rossz álom volt, Victor Manuel valójában nem is Victor Manuel – viszont a szülei stimmelnek...

Győri István

ÚJSÁGVÁRI

A Ságvári Gimnázium részben független diáklapja

Főszerkesztő: Takács Emőke

Vezetőszerkesztő: Füleki Tamás

Munkatársak: Sódar Gabriella, Kelemen Ági, Acsai Gabriella, Molnár G. Fruzsina, Nagy László, Koroknay Zita, Szécsi Judit, Boncz Ádám, Boros Tamás, Balázs Noémi, Kiss Nóra, Gyenes Máté

Grafika: Rozgonyi Zalán + ?

Technikai szerkesztés: Füleki Tamás

Készült a Szegedi Színes Nyomda Kft.-ben

Felelős vezető: Kondor István